



Informativno-političko glasilo

Bunjevačke Novine

www.bunjevci.net

Subotica, januar 2019. - Godina XV - Broj 163 - Cina: 50 dinara



ISSN 1451-2505



9 771451 250009

Sačuvali tradiciju

Bunjevački Nacionalni Savet

Национални савет буњевачке националне мањине

Nacionalni savet bunjevačke nacionalne manjine

National Council of the Bunjevac Ethnic Minority

Slušajte radio emisije na bunjevačkom jeziku

„Bunjevačka rič“

Radio Subotica (104,4 MHz) nediljom od 9,30 sati

„Subotica na bunjevačkom“

Radio Subotica (104,4 MHz) subotom od 9,45 sati

„Radio Spektar“

Treći program Radio Novog Sada (100 MHz) petkom od 14,15 sati

Slušajte „Bunjevački radio“

www.boc.rs

Gledajte TV emisiju na bunjevačkom jeziku

„Spektar“

Radio-televizija Vojvodine, drugi program, nediljom od 17,30 sati

Pratite nas na internetu

www.bunjevci.net

Bunjevački nacionalni praznici:

2. februar, *Dan Velikog prela*

23. februar, *Dan osnivanja prvog Nacionalnog savita*

15. avgust, *Dan Dužijance*

25. novembar, *Dan Velike narodne skupštine Srba,
Bunjevaca i ostali Slovena*

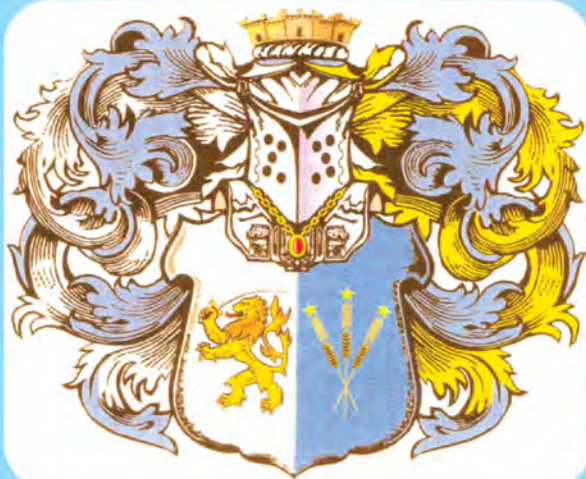
PODVIKUJE BUNJEVAČKA VILA

PODVIKUJE BUNJEVAČKA VILA
IZ OBLAKA RAŠIRILA KRILA,
OJ BUNJEVČE PROBUDI SE SADA
STAREŠINO SUBOTICE GRADA.

MENE MATI UČILA PIVATI
PIVAJ SINE DA BUNJEVCI ŽIVE,
NEK NAM ŽIVI NAŠA MILA BAČKA,
TAMBURICA, PISMA BUNJEVAČKA.

NE ZOVEMO SAMO BOGATAŠE
VEĆ I DRUGE STANOVNIKE NAŠE,
JA SAM SINAK SUBOTICE GRADA
NE DAM VIŠE DA MOJ NAROD STRADA.

BUNJEVAČKA SVEČANA PISMA



OSNIVANJE I FUNKCIONISANJE NIU „BUNJEVAČKOG INFORMATIVNOG CENTRA“ POMOGLI



MINISTARSTVO
KULTURE
REPUBLIKE
SRBIJE



POKRAJINSKI
SEKRETARIJAT
ZA INFORMACIJE
AUTONOMNE
POKRAJINE
VOJVODINA

Informativno-političko glasilo
bunjevačke nacionalne manjine

Godina XV Broj 163

Januar 2019.

Cina 50 dinara

Izlazi prve nedilje u misecu

Izdavač:

NIU „BUNJEVAČKI INFORMATIVNI
CENTAR“ - Subotica

Osnivač izdavača:

NACIONALNI SAVET BUNJEVAČKE
NACIONALNE MANJINE

Direktor NIU „BIC“:

Mirko Bajić

v.d. glavnog i odgovornog urednika
„Bunjevački novina“:

Nikola Stantić

Redakcija:

Nikola Stantić

Ksenija Stojičić (gradska hronika)

Tamara Babić (kultura)

Ružica Parčetić (Sombor)

Siniša Tikvicki (on-line izdanje)

Boris Bajić (sekretar Redakcije)

Stalni saradnici:

Ana Vojnić Kortmiš, Tihomir Kujundžić

Matković, Milan Stepanović, Nikola

Ostrogonač, Eva Kovač Pečkai

Tehnički urednik:

Nikola Stantić

Fotografija:

Nikola Stantić

Naslovna strana:

Sačuvali tradiciju

Adresa:

Trg cara Jovana Nenada 15/2,

24000 Subotica

Telefon/fax: 024 523-505

e-mail: bic@bunjevci.net

Štampa:

Rotografika Subotica

Tiraž:

1.000

Dizajn:

Studio Trid Beograd

Distribucija:

„Press international“ - Novi Sad,
„Centrosinergija“ d.o.o. Novi Beograd

List je upisan u Registar javnih
glasila Agencije za privredne reg-
istre Republike Srbije pod regis-
tarskim brojem: NV000430
COBISS SR-ID 133482759

CIP - Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka Matice srpske, Novi
Sad
659.3(=862)

Rič urednika

Poštivana čeljadi,

Kraj prošle, 2018. godine, kako to možete pročitati i u ovom broju „Bunjevački novina“ bio je pun dešavanja vezani za proslavu Božića, al i Mladog lita. Prid vama su izvištaji sa brojni izložbi, radionica, završni druženja... Potrudila su se čeljad iz bunjevački udruženja predstaviti kako čuva tradiciju, kako niguju sićanje na kadgodašnja vrmena, al i kako pokušavaju tradiciju spojiti sa modernim vremenom i tako je, moždar i bolje sačuvaju. Ono što nas je obradovalo jeste značajan broj dešavanja koja su bila namijenjena mlađoj populaciji. Upravo je to i najbolji način da se dica i mladi zainteresuju za svoje poriklo, običaje, tradiciju..., da nauče, pa da, kad za to dođe vrme, i svoju dicu prinesu štogod od lipi bunjevački običaja.

U ovom broju vam donosimo i virski, zidni kalendar, a pripravili smo za vas i Lucin kalendar koji se kadgod zdravo pratio u narodu. Protekli godina, pratili smo to, Lucin kalendar je bio prilično tačan, vidićemo kako će to bit u 2019.

Prid nama je i nova prilika prikazati koliko nas ima i kaki smo. Bliži nam se Veliko bunjevačko prelo, a, kako to stoji i u istoriji, lipa je to prilika da se Bunjevci pokažu u pravom svitlu. Biće obiluzen nacionalni praznik Bunjevaca – „Dan Velikog prela“, a prela će bit održana i u Bajmoku, Somboru, Čonoplji... svudan di ima Bunjevaca.

A nuz želje da nas bude i dalje, da nas krasi sloga i vridnoća, a sve vas dobro zdravlje i srića, želimo vam srićno Mlado lito.

Sadržaj

4

Usvojene promine Statuta

5

Najugroženije pravo na rad

6

Lipota različitosti

7

„Radost duše“ za spas orgulja

8

Odoliva digitalnoj eri

12-18

Održane božićne izložbe i radionice u Subotici, Maloj Bosni, Bajmoku, Somboru...

19

Nastupali „od 7 do 77“

20

Nagrade za najbolje

21

Zgotovili „Dičiji TV dnevnik“



Strana 4



Strana 6



Strana 7



Strana 8



Strana 12-18



Strana 20

Ako i vi želite da vam poštaš svakog prvog u misecu donese „Bunjevačke novine“ pritplatite se na nji.

Godišnja pritplata je 600 dinara (sa ptt troškovima).

Platiti možete na naš tekući račun: 200-2642360101825-19 (Poštanska štedionica)

sa naznakom za pritplatu.

Godišnja pritplata za inostranstvo je 20 evra.

Posli uplate nazovite nas kako bi upisali vašu kućnu adresu: 024 523-505

ODRŽANA DRUGA SIDNICA NACIONALNOG SAVITA

Usvojene promine Statua

U Somboru je 15. decembra 2018. godine, održana druga sidnica Nacionalnog savita bunjevačke nacionalne manjine, kojoj je prithodio prijem pridstavnika NSBNM kod gradonačelnice Sombora **Dušanke Golubović**.

Nuz riči dobrodošlice, gradonačelnica Golubović je naglasila:

– Za nas jeste važno da Sombor bude, na neki način, prepoznat u fokusu i nacionalnih zajednica koje ovde rade i stvaraju,



Mirko Bajić, Veljko Vojnić, Suzana Kujundžić Ostojić, Dušanka Golubović, Dejan Parčetić, Vlado Babić i Aleksandar Bošnjak



Suzana Kujundžić Ostojić i Dejan Parčetić

zajednici pripadaju. Što se tiče grada Sombora, mi smo i do sada pružali podršku, ali svakako da može uvek više i bolje, nadam se da će tako i biti – stoji u izjavi koju prinosi internet portal „Grad Sombor“.

U ime Nacionalnog savita Bunjevaca, na prijemu se zafalila pridsidnica savita **dr Suzana Ostojić Kujundžić**, a pored nje prijemu su prisustvovali **prim. dr Vlada Babić** zaminik pridsidnice Savita, **Mirko Bajić** pridsidnik Izvršnog

odbora Savita i članovi Savita **Branko Pokornić, Aleksandar Bošnjak i Dejan Parčetić**, podpridsidnik NSBNM.

Nakon prijema, u svečanoj sali je održana sidnica na kojoj se raspravljalo, prema usvojenom Dnevnom redu, o gašenju Kancelarije NSBNM u Somboru i o Statutu NSBNM. Nakon diskusije, jednoglasno je usvojen Statut, te je doneta odluka o gašenju Kancelarije NSBNM u Somboru.

R. P.

zato se zahvaljujem što ste odlučili da održite sednicu u Somboru i isto tako se nadam da ovo neće biti jedina. Grad Sombor mnogo čini za svaku nacionalnu zajednicu na teritoriji grada, da imaju dobre uslove i kvalitetne mogućnosti da rade i da se razvijaju, i u tom smislu smo uradili mnogo po pitanju finansiranja. Nama jeste od značaja da i Somborci unutar nacionalnih saveta budu na odgovarajući način prepoznati, zbog toga nam je drago što su se i ovaj put našli u sastavu Nacionalnog saveta Bunjevaca, ali svakako jeste dobro da sve ono što se radi, da se radi u interesu zajednice i da to doprinosi boljitku svih oni građana koji toj

MALI GOSTI U NSBNM

Božićnjak i čestitke

U susret Božiću u Nacionalni savit bunjevačke nacionalne manjine bilo je tušta gostivi, a med najvrjednijim bili su gosti iz Osnovne škole „Ivan Milutinović“. **Nađa Merковиć i Miroslava Sedlak** su, s njevom učiteljicom **Tatjanom Šipoš Stantić**, posatile NSBNM, te tom prilikom i čestitale Božić pridsidnici NSBNM **dr Suzani Kujundžić Ostojić**, darujući joj božićnjakom. N. S.



Lip poklon za kraj 2018. godine

DAN LJUDSKI PRAVA OBILUŽEN I U SUBOTICI

Najugroženije pravo na rad

Ujedinjene nacije su 10. decembra 1948. godine usvojile Univerzalnu deklaraciju o ljudskim pravima, a datum je to kad se obilježava i Dan ljudski prava. Pomenutim dokumentom, ljudska prava su definisana ko osnovna, neotuđiva i nedeljiva, poput prava na život, slobodu, dostojanstvo, socijalnu sigurnost, udruživanje i mnoga druga.

Tako je u Velikoj vićnici Gradske kuće u Subotici održana svečanost, a bila je to i prilika da se iz Kancelarije zaštitnika građana čuje koji su to problemi koji najvećma muče Subotičane, al i da se proglase najbolji na raspisanom konkursu, upravo u okviru obilježavanja ovog datuma. Učenicima su bile ponuđene dvije teme, „Razumeti, a ne suditi” i „Otići ili ostaniti”, pristiglo je 66 radova, a nagrađena su po tri najbolja na srpskom, mađarskom i hrvatskom jeziku.

Zlatko Marosiuk, Zaštitnik građana Subotice, je prokomentarisao stanje ljudski prava u Subotici, te je tom prilikom istako da je najviše pritužaba stiglo u oblasti ugrožavanja prava na rad.

– Mislim da ćemo i ovu godinu završiti sa preko 2000 predmeta, od koji je uspešno rešeno oko 65 odsto, a kao važna karika ove uspešnosti je i to što naša Kancelarija od 2009. godine pruža besplatnu pravnu pomoć u vidu besplatnog pravnog zastupanja građana od strane subotičkih advokata – kazao je Marosiuk u izjavi za medije.

Dr Suzana Kujundžić Ostojić, pridsidnica Nacionalnog savita bunjevačke nacionalne manjine, prisustvovala je manifestaciji, a i ona je je istakla da ima tušta primera nepoštivanja jednakosti i položaja Bunjevaca, pa i kad je u pitanju pravo na rad.



– Pripadnici bunjevačke zajednice generalno teško žive, rade poslove koje su manje plaćeni i koji nisu pritirano cinjeni. Na primer, od svi osnovni škula u Subotici, samo je u jednoj Bunjevkica na mestu direktora, nema Bunjevaca na vodećim mestima u javnim komunalnim pridužeci-

ma, javnim institucijama... To je jasan pokazatelj da još ima tušta prostora i tušta posla da bi i Bunjevci bili u rangi sa svima ostalima po ovom pitanju – naglasila je pridsidnica Nacionalnog savita bunjevačke nacionalne manjine.

Pa i samo raspisivanje konkursa je, sigurni smo u to, moglo proteć

u boljoj ravnopravnosti. Ne bi organizatore koštalo tušta vrimenta, nit novaca, da je on raspisan i za dicu koja pišu na jezicima drugi nacionalni manjina u Subotici, često navodenoj ko primer suživota razni nacionalni manjina, tolerancije, multikulturalnosti...

N. S.

BKC „Bajmok” 26. januara organizuje

„Bajmočko bunjevačko prelo”

Bunjevački kulturni centar „Bajmok” i ove godine organizuje tradicionalno „Bajmočko bunjevačko prelo”. Proslava je zakazana za subotu, 26. januara, biće održana u prostorijama KPD „Jedinstvo-Edšeg”, a počinje u 19 sati.

Za sve goste biće pripravljena nadaleko poznata krumpirača u tepciji, neće zafalit pića, a nuz kulturno-umetnički program prisutne će zabavljati i „Biž bend”.

Iz BKC „Bajmok” su najavili prigodne poklone za sve Marije, za imendan, a svi će moć učestvovati u tomboli di je glavna premija TV aparat.

Cina karte, koja uključiva večeru, piće i muziku iznosi 1.300 dinara. Karte se mogu kupiti kod Kate Kumer u Bajmoku, svakog dana, a sve informacije, ko i rezervacije mogu se obaviti i na telefon 063/8-143-430 do 23. januara.

Prelo će biti organizovano i u Čonoplji

„Čonopljsko bunjevačko prelo”

U nedilju, 27. januara, u Čonoplji će, u sali „Lux rano jutro”, u Ulici Nikole Tesle 89 biti održano „Čonopljsko bunjevačko prelo”.

Početak je zakazan za 19 sati, a karte za prelo, sa večerom i pićem za cilo veče, po cini od 1.200 dinara mogu se rezervisati putom telefona 063/703-99-56 i 069/500-10-37. Goste će zabavljati somborski tamburaši.

Organizatori prela su porodica Jozić, Savez bačkih Bunjevaca i BKC „Lemeški Bunjevci”, a medijski sponzori: „Bunjevački media centar Subotica” i „Bunjevački media centar Sombor”.

ODRŽAN TREĆI „SLOŽNI MOZAIK SRBIJE”

Lipota različitosti

Bunjevačka nacionalna zajednica se predstavila na trećem „Složnom mozaiku Srbije” koji je bio organizovan u hali 5 Beogradskog sajma, prid kamerama emisije „Žikina šarenica” na Pink TV u nedilju, 9. decembra, u Beogradu od strane Kancelarije za ljudska i manjinska prava Vlade Srbije.

Ministar odbrane **Aleksandar Vulin** prisustvovao je otvaranju trećeg sajma posvećenog nacionalnim manjinama koje žive u Srbiji, a na manifestaciji su bili i direktorka Kancelarije **Suzana Paunović** i podpredsjednik Narodne skupštine Srbije **Vladimir Marinković**.

– Istakao bih svoje lično zadovoljstvo, i zadovoljstvo svakog člana Vlade Srbije, što može da kaže da je država Srbija razvila manjinska prava na najvišem evropskom nivou – kazao je Aleksandar Vulin, ministar odbrane Republike Srbije.

Direktorka Kancelarije Suzana Paunović naglasila je da je „Složni mozaik Srbije” posvećen svima nama koji živimo u Srbiji.

– Srbija je primer za mnoge zemlje članice Evropske unije, a i šire, kako i na koji način se standardi ljudski prava u ovoj oblasti čuvaju, poštavaju i kako zaista izgledaju u praksi – istakla je ona.



Aleksandar Vulin i Suzana Paunović na štandu Bunjevaca

Na sajmu, koji se organizuje povodom Međunarodnog dana ljudski prava, nacionalne manjine predstavile su svoju kulturnu baštinu, a među njima su bili i Bunjevci koji su predstavili teme: „Običaji za Božić – božićnjak” i običaj „Dužijanca”. Za te potrebe bunjevački štand je aranžirala **Kata Kuntić** iz KUD „Bunjevka”, a doprinos u aranžiranju štanda dalo je i UG „Bunjevački omladinski centar”. O temi vezanoj za božićnjak divanila je **Marija Bošnjak** iz UG „Bunjevačka vila” iz Male Bosne, a o temi vezanoj za slamarsku umitnost di-



Domaćini: Stipan Budimčević i Marija Bošnjak

vano je **Stipan Budimčević** iz BKC „Lemeški Bunjevci”.

Na štandu su predstavljena i bunjevačka izdanja, kako knjige tako i novine i dičiji listovi na bunjevačkom jeziku. U kulturno-umit-

ničkom dila programa učestvovalo je KUDŽ „Bratstvo” sa splotom bunjevački igara, ko i vokalna solistkinja **Tamara Babić** koja je izvela preljsku pismu „Čuj Bunjevče veso glas”.

T.B.



Štand u znaku Božića

HUMANITARNI KONCERT U KARMELIĆANSKOJ CRKVI U SOMBORU

„Radost duše” za spas orgulja

U karmelićanskoj crkvi Svetog Stjepana kralja u Somboru, u nedilju, 23. decembra, održan je humanitarni koncert „Radost duše” za spas veliki orgulja. Koncert je prva u nizu manifestacija koje su planirane tokom akcije „Spasimo somborske orgulje”.

U svečanoj pridbožljivoj atmosferi, u pripunoj crkvi, praznični koncert pripravili su tamburaši Gradskog tamburaškog orkestra „Vasa Jovanović” iz Novog Sada, pod dirigentskom palicom **Zorana Bugarskog Brice** sa solistima



Učesnici humanitarnog koncerta „Radost duše” za spas veliki orgulja u Somboru



Zoranom Iduški, Anom Parčetić, Vesnom Živković i Mišovitim horom somborskog pivačkog društva. Orgulje su zaskvirali **Svetozar Saša Kovačević**, profesor na novosadskoj Akademiji umitnosti u penziji, i **Predrag Ivanić**. Za ovaj koncert posebno su svoj doprinos dali Somborka **Sonja Šarić**, sopran opere u Gracu, **Dimitrije Savić**, bariton, student Akademije umitnosti u Ljubljani, i **Hedvig i Endre Oršovai**, učenice muzičke škole u Budimpešti.

– Posebno smo radosni što smo imali priliku da ostvarimo ideju ljudi iz Sombora i što naš orkestar ima priliku da po prvi put izvede u karmelićanskoj crk-

vi božićni program, u saradnji sa horom i solistima – divanio je **Zoran Bugarski**, dirigent GTO „Vasa Jovanović” iz Novog Sada.

Za ovaj koncert, kako su istakli organizatori **Ružica Parčetić** i **Antun Petrović** postoji i razlog više.

– Želili smo opraviti koncert božićni tamburaški pisama, a kad su termini bili dogovoreni, svatili smo da je pravi momenat za početak humanitarne akcije prikupljanja sridstava za spas somborski orgulja! – naglasila je **Ružica Parčetić**.

– Kako se ove godine navršava 90 godina od izdanja molitvenika „Radost duše” koji je svojevremeno opravio naš karmelićanin

otac Grgo Toma Stantić koji se naročito zalaga za prikupljanje sridstava za nabavku ovi veličanstveni orgulja, koncert je tako dobio i ime i novu dimenziju!

Orgulje u karmelićanskoj crkvi u Somboru izrađene su prilozima ovdašnji virnika 1925. godine, u Salcburgu, u fabriki orgulja „Cecilija” braće **Mauraher**, prema projektu **Jožefa Gejera**, profesora liturgike i organologa na konzervatorijumu u Budimpešti. Svečano su posvećene 14. februara 1926. godine, a posvećene su Sv. Maloj Tereziji. Nadaleko su znane po svojoj veličini i lipoti, a danas predstavljaju i najveće orgulje na prostoru Vojvodine i u regionu (imaju

tri manuala, 43 registra i oko 3.400 svirala, a sistem rada je pneumatski). Skoro jedan vik postojanja ovi veličanstveni orgulja zahteva njevu temeljnu rekonstrukciju kako bi orgulje, koje su jedan od kulturni znamenja Sombora, produžile svoj život i ponovo zazvučale u punom sjaju svojeg moćnog i jasnog sazvučja.

Kako održavanje i obnova ovako veliki orgulja iziskiva izuzetno visoke troškove, koje somborska crkva i njezino malobrojno karmelićansko bratstvo, posebno u periodu posli Drugog svetskog rata, nisu mogli pokrit, te su orgulje, vremenom, dotrajavale.

Iako se dvared godišnje vrši stručno naštimavanje orgulja, vrijeme čini svoje, pa je i samo sviranje te večeri na orguljama bilo upitno. Ipak, moćan zvuk orgulja začuo se pod prstima orguljaša profesora **Svetozar Saše Kovačevića** sa novosadske Akademije umitnosti i **Predraga Ivanića**.

Za obnovu somborski orgulja, procinjuje se, potribno je oko 200.000 evra, a Somborci, pokretači akcije, nada se da će akcija prikupljanja sridstava sačuvati ovo kulturno istorijsko znamenje varoši.

R. P.

TRADICIONALNO, PRID BOŽIĆ, IZ ŠTAMPE IZAŠO „BUNJEVAČKI KALENDAR”

Odoliva digitalnoj eri

Tradicionalno „Bunjevački kalendar za prostu 2019. godinu” predstavljen je javnosti prid Božić u prostorijama „Bunjevačke matice”. Na samom početku programa prisutne je, u ime suizdavača, pozdravio pridsidnik „Maticе” **Veljko Vojnić**, a moglo se čuti i da ovo izdanje već 26 godinu zaredom pripravlja Bunjevački kulturni centar iz Subotice.

Ovogodišnji kalendar je u znaku jubileja povodom stogodišnjice od svršetka Prvog svetskog rata, pa u njemu dominiraju teme iz 1918. godine. Nuz te tekstova, nalaze se i oni koji divane o Velikoj narodnoj skupštini Srba, Bunjevaca i ostali Slovena, održanoj iste godine, a u



Veljko Vojnić, pridsidnik „Bunjevačke matice” pozdravlja prisutne na promociji novog izdanja



Miroslav Vojnić Hajduk



Ivan Tikvicki i Mile Tasić

njemu su već tradicionalne rubrike posvećene radu bunjevački institucija i udruženja, aktivnostima u bunjevačkoj zajednici, al i o istoriji, poljoprivredi...

Kalendari predstavljaju prvi pisani dokument u narodu, a imali su višestruku ulogu, kako u informisanju tako i u sadržaju koji je saznanjog karaktera, te su zbog svoji osobina bili sastavni dio gotovo svakog domaćinstva. Ko taki, i dalje zauzima značajno misto u kućama i opstaju i nuz brojne elek-

tronske medije, na čega su izdavači i redakcija posebno ponosni.

– Nastavljamo tradiciju pisane bunjevačke riči, a svi naši kalendari rađeni su upravo na osnovu kadgodašnji kalendara. Uzor je bio kalendar iz 1936. godine. Prvo izdanje bilo je reprint tog broja i polagano, kako smo mi rasli, tako je raso i naš kalendar, kako u kvalitetu, tako i po obimu naših tekstova, stranica, raznovrsnosti. Ono što bi posebno istaklo jeste i uključivanje Bunjevaca iz

Mađarske u rad naših institucija, tj. saradnja sa BKC Subotica, koja datira iz '92. godine – kazo je tom prilikom urednik izdanja Miroslav Vojnić Hajduk.

Na predstavljanju Kalendara divanio je i bibliotekar Zavičajnog odiljenja Gradske biblioteke Mile Tasić, koji je pofalio napore izdavača, te istako da su kalendari, poput svi knjiga, dugovični, a posebno su značajni oni koji su izdati u godinama jubileja.

– I dan-danas štampane knjige bolje prolaze nego one u elek-

tronskoj formi. Govorim to iz prakse. Isto tako je i sa kalendari. Oni su okretišta koja beleže jednogodišnju životnu priču onih kolektiviteta iza kojih stoje – dio je Tasićevog izlaganja.

Tradicionalno, Bunjevački kalendar predstavljen je prid katolički Božić, tačnije Materice, posebno je to naglasio Ivan Tikvicki, zadužen za dizajn, i tehničko uređivanje. Svi zainteresovani isti mogu kupiti u prostorijama „Bunjevačke matice”.

N. S.

PRIDAVANJE NA PEDAGOŠKOM FAKULTETU U SOMBORU

O velikom naučniku i čoviku

Serijal javni pridavanja - tribina „Kairos“ (pravi trenutak) pokrenut je na Pedagoškom fakultetu u Somboru, s osnovnom idejom da profesori budu izlagači, te da iz svojoj oblasti pridstave popularnije teme jednako zanimljive i studentima i građanstvu.

„Pupin skandalozno!“ – intrigantan naslov tribine **doc. dr Marije Bošnjak Stepanović** koji je samo podsticaj da ispitamo dal u dovoljnoj miri pridajemo značaj **Mihajlu Pupinu** i dal dostojno čuvamo uspomenu na velikog naučnika i čovika.

– Sad je pravi trenutak, s obzirom na to da je stogodišnjica Prvog svetskog rata i formiranje



Marija Bošnjak Stepanović održala pridavanje s temom „Pupin skandalozno!“



Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca, a u okviru jednog i drugog, **Mihajlo Pupin** je imo značajnu ulogu! – objasnila je doc. dr Marija Bošnjak Stepanović, autor pridavanja.

Kako u društvu postoji različita percepcija dva velika srpska naučnika, dio pridavanja posvećen je odnosu izmed Mihajla Pupina i **Nikole Tesle**.

– Postoje razne

kontraverze i oko **Mihajla Pupina** i njegove uloge u pomoći srpskom narodu i kontraverze vezane za njegov značaj uopće, a koleginka će osvetliti ono što **Mihajlo Pupin** zaslužuje kao naučnik i kao patriota – istako je **prof. dr Slobodan Sadžakov** s Pedagoškog fakulteta u Somboru, pokretač serije pridavanja.

Ko prijatelj američkog predsjednika **Vilsona**, koji je proklamovao čuveni 14 tačaka, od koji jedna narodima kadgodašnje Austro-ugarske jamči pravo na samoopredijeljenje, Pupin je snažno lobiio za interese Srbije i Kraljevine SHS i u

velikoj miri je zaslužan za američku naklonost prema Srbiji ko i činjenicu da se 1918. g. na Biloj kući vijorila srpska zastava. Njegova uloga na Mirovnoj konferenciji u Versaju 1919. godine, pri određivanju budući granice Kraljevine SHS takođe je od velikog značaja. Ipak, autorku tribine je fascinirao sam Pupinov početak.

– **Kod Mihajla Pupina je sam njegov početak zdravo zanimljiv, njegov odlazak u Ameriku di je sa svega nekoliko centi oćo brodom u Ameriku, radio fizičke poslove, pripravljo se u večernjoj školi za prijemni ispit na Kolumbija univerzitetu i na taj način izgradio sam svoju naućnu i profesionalnu karijeru** – naglasila je Marija Bošnjak Stepanović.

Dosad je održano desetak tribina, a pridavanja su otvorena i za pridavaće iz inostranstva odnosno s drugi fakulteta. Tribina je izazvala brojne i zanimljive diskusije, što potvrđiva da je serijal tribina „Kairos“, koji je krenio nepretenozno, posto jedno od središta intelektualnog života u Somboru.

R. P.



Zanimljivo pridavanje privuklo velik broj zainteresovani

SUBOTICA NA BUNJEVAČKOM – HRONIKA ZA DECEMBAR

Gradonačelnik Subotice sumiro 2018. godinu

U Velikoj vićnici Gradske kuće prid kraj godine je održan tradicionalni prijem za pridstavnike javni i javno-komunalni preduzeća i državni organa, posli čega je u Medija centru upriličen prijem za pridstavnike medijski kuća. Prijem za državne organe je ko i prithodni godina bio odlična prilika za sumiranje postignuti rezultata u prithodnoj godini, koje je prisutnima izno gradonačelnik Grada Subotice **Bogdan Laban**:

– U novembru 2016. godine nastavljeni su radovi na izgradnji obilaznice oko Subotice, takozvanog „ipsilon” kraka, saobraćajnice duge oko 24 kilometra. Sredinom decembra ove godine puštena je u saobraćaj deonica ukupne dužine 12 kilometara, od kružne raskrsnice sa Somborskim putem do autoputa Horgoš – Novi Sad. U izgradnju te saobraćajnice uloženo je oko milijardu i 100 miliona dinara. Naredne godine nastaviće se radovi na izgradnji obilaznice oko Subotice, deonice od Graničnog prelaza „Kelebija” do kružne raskrsnice sa Somborskim putem, u dužini oko 12 kilometara. Za realizaciju te investicije Vlada Srbije je u 2019. godini opredelila 1,4 milijarde dinara. Prema planu, javna nabavka za ove radove objaviće se krajem januara, s obzirom na to da je izrada tenderske dokumentacije u završnoj fazi. Očekuje se ugovaranje posla do kraja marta, što će omogućiti završetak svih radova u predviđenom roku, odnosno do kraja 2019. godine. Izgradnjom 'Ipsilon' kraka iz centra grada će se izmestiti teški teretni saobraćaj, a Granični prelaz 'Kelebija' i Privredna zona 'Mali Bajmok' povezati sa Koridorom 10. Što se rekonstrukcije zgrade Narodnog pozorišta tiče sprovedena je objedinjena javna nabavka za sedmu i VIII/1 fazu. Za realizaciju te dve faze Ministarstvo kulture Republike Srbije, Uprava za kapitalna ulaganja AP Vojvodine i grad Subotica obezbedili su sredstva u ukupnom iznosu od oko 572 miliona dinara. Počela je i realizacija projekta „Zaštita biodiverziteta jezera Palić i Ludaš”, zaključen je Sporazum o finansiranju između Nemačke razvojne banke „KfW”, Ministarstva građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture, grada Subotice, JP „Palić Ludaš” i JKP „Vodovod i kanalizacija” i potpisan je ugovor o finansiranju na iznos donacije od 6,5 miliona evra.

Pridsidnik Skupštine Grada **Tivadar Bunford** kazo je da se i ove godine kroz mehanizam redovni zasidanja Skupštine zakonito, blagovrimeno, efikasno i racionalno odlučivalo o svim pridlozima iz dilokruga koji su na inicijativu ovlašćeni pridlagaća bili prid odbornicima. Nakon prijema u Velikoj vićnici Gradske kuće Gradonačelnik Subotice **Bogdan Laban** i Pridsidnik Skupštine Grada **Tivadar Bunford** su se na organizovanom prijemu za novinare zafalili svim pridstavnicima medijski kuća na saradnji i objektivnom informisanju građana.

Ambasador Kipra posutio naš grad

Konstantinos Eliades, ambasador Kipra posutio je naš grad. Njega i njegovu delegaciju dočekao je gradonačelnik **Bogdan Laban** u Plavoj sali Gradske kuće. Ambasador Eliades je kazo da se njegova zemlja, ko jedna od članica Evropske unije, snažno zalaže za poštivanje međunarodnog prava, i da izuzetno dobru saradnju prijateljski zemalja Kipra i Srbije i ubuduće treba čuvati i unapriđivat na svim nivoima. Ambasador i gradonačelnik su se složili da se kvalitetna saradnja mož ostvariti u oblasti turizma, poljoprivrede, kulture, obrazovanja i sporta, da je veoma važno da se srpski i kiparski investitori podstaknu i ohrabre za nova ulaganja, i da obim ukupne robne razmine Regionalne privredne komore Severnobačkog upravnog okruga sa Kiprom,

koja je u periodu januar-oktobar 2018. godine iznosila 55.000 dolara, u narednom periodu treba povećati.

Usvojen budžet za 2019-tu godinu

Na poslednjoj, 20. sidnici Skupštine Grada u 2018. godini, doneta je odluka, većinom glasova, da se usvoji budžet za 2019. godinu. Budžet koji je planiran u obimu od 7 milijardi i 980 miliona usvojen je sa 42 glasa za i 11 protiv. Protiv odluke glasali su pridstavnici opozicije na čelu sa **Jeneom Maglajom**, pridsidnikom Pokreta za građansku Suboticu koji smatra da je ovaki budžet nerealan.

Gradonačelnik Grada Subotice za skupštinskom govornicom divanio je o kapitalnim projektima koji su realizovani, koji su u toku, al i onim koji će tek bit započeti:

– Predstoji nam godina izuzetni investicija. Palić će biti pravo gradilište, radiće se Velnes centar, popločavanje velikog parka, zatim imamo početak realizacije projekta sa KfW-om, znači uvođenje kanalizacije na Paliću, Pozorište ide svojim tempom, odvojena su sredstva u visini od 700 miliona i za sledeću 8/2 fazu... Tako da možemo biti izuzetno zadovoljni – kazo je gradonačelnik **Bogdan Laban** i dodo:

– I proširenje Bajskog groblja spada u troškove za sledeću godinu, to je 98 miliona, i sve su to kapitalni projekti na koje mi kao Subotičani treba da budemo ponosni jer decenijama unazad se ništa nije radilo.

Gradonačelnik je najavio i rekonstrukciju „Zelene fontane”.

Svečano puštena u saobraćaj dionica Y kraka

U prisustvu podpridsidnice Vlade Srbije i ministarke građevinarstva **Zorane Mihajlović**, pridsidnika Skupštine AP Vojvodine **Ištvan Pastora** i gradonačelnika Subotice **Bogdana Labana**, svečano je puštena u saobraćaj dionica „Y” kraka duga 12 kilometara, od kružnog toka na Bikovačkom do kružnog toka na Bačkotopolskom putu.

– Svečano puštamo u saobraćaj 12 kilometara puta – izjavila je Zorana Mihajlović, ministarka građevinarstva i dodala:

– Prošle godine završili smo 6,5 kilometara, ove godine 5,5 kilometara obilaznice koja povezuje granični prelaz Kelebija i industrijsku zonu sa Koridorom 10. Važna je kako za Suboticu, tako i za Srbiju. Naš cilj je da stvaramo uslove za dolazak novih kompanija i dalji razvoj cele zemlje – rekla je ministarka.

Da je rič o veoma značajnom projektu potvrđiva i Ištvan Pastor, pridsidnik Skupštine AP Vojvodine:

– Ovo je dobra vest za sve nas jer se držimo rokova i svega obećanog. Verujem da ćemo dogodine u ovo vreme završiti i preostalih 12 kilometara – kazo je Pastor.

Osim završetka obilaznice, slideće godine kreće rekonstrukcija još jednog dila pruge Beograd – Budimpešta, na dionici Novi Sad – Subotica – državna granica, a to je projekat vridan više od 1,1 milijardu dolara, najavila je ministarka Mihajlović na kraju.

Grad Subotica biće povezan sa Ašothalomom i Tompom sa 18 kilometara novi biciklistički staza

U okviru Interreg IPA programa prikogranične saradnje Mađarska-Srbija, projektni tim sasto se u Subotici. U okviru projekta, čija je vridnost 2,5 mi-

liona evra, Subotica sa srpske, i opštine Ašothalom i Tompa, sa mađarske strane, biće povezani sa 18 kilometara novi biciklistički staza. Ovim projektom postignuće se optimizacija saobraćaja, i to izgradnjom biciklistički staza u Subotici – 7,9 km, u naseljenim mistima Kelebija i Bački Vinogradi, odnosno na teritoriji lokalni samouprava Tompa (3,2 km) i Ašothalom (6,9 km) u Mađarskoj. Cilj projekta, koji će bit realizovan do 30. septembra, je optimizacija saobraćaja u pograničnoj zoni, smatra i **Akoš Ujheli**, menadžer projekta i član Gradskog veća zadužen za oblast privrede.

Otpočeli radovi na izgradnji akva parka i velnes centra na Paliću

Polaganjem kamena temeljca zvanično su otpočeli radovi na izgradnji akva parka i velnes centra na Muškom štrandu na Paliću. Polaganju kamena temeljca prisustvovalo je podpridsidnik Vlade i ministar trgovine, turizma i telekomunikacija **Rasim Ljajić**:

– **Palić je možda i jedina, od 18 prioriternih turističkih destinacija u kojima beležimo pad broja turista koji dolaze. Po broju dolazaka, Palić je na četvrtom mestu u odnosu na druge banje, ali po broju noćenja tek na četrnaestom mestu, postaje izletišta, a ne ozbiljna turistička destinacija. To je raskorak između realnosti i potencijala. Ovo će biti i podstrek za privatni sektor, da i oni sa svoje strane smeštajnim kapacitetom i drugim sadržajima obogate sadržaje Palića. Sinergija Republike, Pokrajine i Grada daće rezultat, a to je da Palić i Subotica budu među deset turističkih destinacija u zemlji** – kazao je Ljajić.

– **Za dve godine kada završimo projekat imaćemo dodatne potencijale, ne samo na Paliću, nego i na severu zemlje uopšte** – dodao je pridsidnik Vlade Vojvodine **Igor Mirović**.

Gradonačelnik Subotice **Bogdan Laban** kazao je da je početak izgradnje akva parka velik korak da se Palić vrati na turističku mapu Srbije i regiona.

Polaganju kamenu temeljca prisustvovali su i pridsidnik Skupštine Vojvodine **Ištvan Pastor**, ko i **Nebojša Daraboš**, direktor preduzeća „Park Palić“.

Visoka tehnička škula dobila savremenu računarsku laboratoriju

U Visokoj tehničkoj škuli otvorena je moderna i opremljena računarska laboratorija koju će studenti koristiti za sticanje znanja i primenu tog znanja u praksi. Ovaj projekat realizovan je u saradnji sa IT kompanijom „Execom Nord“.

Igor Firstner, direktor ove ustanove, kaže da se na ovaj način sklapa, odnosno nastavlja saradnja sa privrednicima s kojima studenti i tribaje raditi u buduću.

Bojan Đurić, direktor IT kompanije „Execom Nord“ kaže da je čak 90 odsto zaposleni u kompaniji izašlo iz ove ustanove.

– **Ono što omogućujemo studentima na Visokoj tehničkoj školi je mogućnost prakse prilikom samog školovanja, a nakon toga ukoliko na praksi pokažu zavidan nivo znanja i bude potrebe za takvim kadrovima, mi im nudimo i stipendiju i zaposlenje.**

Rekonstruisanu OŠ „Jovan Jovanović Zmaj“ obašao gradonačelnik

Rekonstruisanu zgradu Osnovne škole „Jovan Jovanović Zmaj“ obašao je gradonačelnik Subotice **Bogdan Laban**. U školi je zaminjena spoljna stolarija, a završena je i zapadna fasada objekta. Ukupna vrednost radova na ovom objektu je 13,5 miliona dinara. Direktorica škole **Klaudija Gubić Šelken**, kazala je da su ovo najveći radovi izvedeni u školi u poslednji deceniju i po.

Školu „Jovan Jovanović Zmaj“ pohađa oko 650 dece, koja su raspoređena u 28 odiljenja.

Saradnja izmed Politehničke škole i Gerontološkog centra Subotica

U Gerontološkom klubu potpisan je ugovor o poslovno-tehničkoj saradnji izmed Politehničke škole i Gerontološkog centra Subotica.

– **Putem ovog ugovora dogovorena je saradnja u oblasti društveno-korisnog rada, di će dica koja budu imala veći broj neopravdani časova, od sada biti u službi korisnicima Gerontološkog centra** – kazao je **Iso Planić**, direktor Politehničke škole.

Velik uspih subotički doktora

Časopis iz ginekologije i akušerstva „Fertility & Sterility“ objavio je studiju naziva „Changes in serum antimullerian hormone levels in patients six and tvel months after endometrioma stripping surgery“. Rič je o višegodišnjem stručnom i doktorskom radu doktorice **Vere Kovačević**, specijaliste ginekologije i akušerstva, i doktora **Luke Anđelića**, jednog od lidera endoskopije u ginekologiji na prostoru Balkana. Na rang listi od 100 najznačajniji časopisa iz ginekologije i akušerstva, ovaj časopis zauzima osmo mesto.

Tema studije bila je endometrioza, hiruško ličenje endometrioze bipolarnom strujom i posledice ovakog ličenja.

Otvoreno privremeno prihvatilište za beskućnike

Na adresi Gajeva 50 otvoreno je privremeno prihvatilište za beskućnike na teritoriji grada. Smištaj za one bez krova nad glavom obezbeđen je u saradnji Grada Subotice, Centra za socijalni rad, Crvenog krsta i Karitasa.

I ove godine Lokalna samouprava je izdvojila značajna sridstva za smištaj oni kojima je topli obrok i privremeni dom u ovim zimskim uslovima potreban, kazao je **Ilija Đukanović**, član Gradskog veća zadužen za socijalna pitanja.

Zainteresovani za smištaj obraćaju se Centru za socijalni rad čiji ji radnici dalje upućivaju u prihvatilište.

Ambasadorka Izraela u Srbiji, posutila je „Kolevku“

U prisustvu Bojane Stanić, državne sekretarke za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja, vrednu donaciju Domu za dicu ometenu u razvoju „Kolevka“ uručila je Njena Ekselencija **Alona Fišer** – Kam, ambasadorica Izraela u Srbiji. Rič je o 12 pokretni invalidski kolica.

Izraelska ambasada je kolica donirala zajedno sa Izraelskom agencijom za međunarodnu saradnju „Mašab“ i firmom „Kolica nade“.

Studentska humanitarna fondacija „Osmeh na dar“ donirala bolnici

Subotička bolnica dobila je donaciju. Studentska humanitarna fondacija „Osmeh na dar“ poklonila je šest kreveta Odiljenju dičije hirurgije u Opštoj bolnici Subotica.

Ivana Dalčeković, predstavnik Fondacije kaže da je novac prikupljen na Festivalu lampiona organizovanom u Novom Sadu.

Završena još jedna akcija „Selu u pohode“

U Crvenom krstu održana je konferencija na kojoj su izneti rezultati akcije održane tokom ove godine Zavoda za javno zdravlje Subotica, Crvenog krsta i Doma zdravlja, „Selu u pohode, proveriti svoje rizike, kontroliši zdravlje“. Tokom godine u 12 misni zajednica prigledano je priko 500 ljudi. Uglavnom su se odazivali stariji, a kada je rič o polu, žene su pridnjačile. Mireni su visina i težina, a odredio se i indeks telesne mase.

K. S.

UG „BUNJEVAČKA VILA” IZ MALE BOSNE NASTAVILO SA TRADICIJOM

Jubilarna izložba božićnjaka

Po već poznatoj tradiciji, prva nedilja Adventa bila je rezervisana za izložbu božićnjaka u Maloj Bosni. Tako je bilo i u nedilju, 2. decembra, kad je UG „Bunjevačka vila” iz Male Bosne pripravilo petnajstu izložbu ovog tipa.

Sala Doma kulture u Maloj Bosni bila je ispunjena brojnim božićnim dekoracijama, al je, ipak, centralno mjesto pripalo božićnjacima koje su vridne ruke domaćica pripravljale za ovu izložbu.

Prisutne je, na svečanom otvaranju, pozdravila **Nela Ivić**, prisidnica UG „Bunjevačka vila”, o simbolici božićnjaka, adventskog vrimenta i Božića divanio je velečasni **Dragan Muharem**, dok je izložbu svečano otvorio **Nenad Ivanišević**, direktor Gerontološkog centra u Subotici.

– **Kako kadgod nije svako mog stignit u crkvu za Božić**, ljudi su se snašli pa su na božićnom kolaču napravili Betlem. Napravljen je od najvridnijeg – brašna. Na božićnjaku moraje bit figurice malog Isusa, Blažene Dvice Marije i Svetog Josipa, al tu su i po pet ruža, ovaca i tičica, koje simbolizuju Isusove rane. Kako se Isus rodio u štali, tu su i domaće životinje, pa se tako mogu vidit koke sa pilićima, magarac... Po pridanju je bitno da ne-



Učesnici petnajstog pridstavljanja božićnjaka u Maloj Bosni



ma konja, jel je on po legendi ola životinja – istakla je Nela Ivić, te dodala kako je veliko zadovoljstvo

što je svake godine sve veći broj oni koji izlažu, da je to dobra inspiracija u čuvanju tradicije, pogotovo kroz uključivanje najmlađi.

Velečasni Dragan Muharem je pofalio vridne ruke i dodo:

– **Za mene je božićnjak Svetog pismo u malom. Centrale teme u Svetom pismu su hleb i zajedništvo**, a sve to vidite na božićnjaku. Ljubav prema hlebu i žitu došla je i na božićni sto. Želim vam svima obilje blagoslova, da kroz Advent, uz proslavu Materica i Oca, dočekamo Božić.

Izložba je ostvorena nuz saradnju sa Gerontološkim centrom, pa

je Nenad Ivanišević, u okviru svečanog otvaranja, naglasio:

– **Decembar nam uvek donese jedno praznično raspoloženje koje traje, svima nama koji odslikavamo vojvodansku raznolikost, sve do kraja januara. Danas je u ovoj sali jedino „kiselo” testo od kojih se prave božićnjaci, ima mnogo osmeha na licu, a to je poruka praznika koji su pred nama.**

Sve je bilo lipše nuz kulturno-umetnički program u izvođenju dice koja u škili u Maloj Bosni uče bunjevački jezik sa elementima nacionalne kulture. **N. S.**

BKC „BAJMOK” GODINU ZAKLJUČIO „BOŽIĆNOM IZLOŽBOM”

Za radost dce

Po već poznatoj tradiciji, a šesnajsti put, Bunjevački kulturni centar „Bajmok” organizovao je „Božićnu izložbu” koja je objedinila brojne eksponate vezane za Božić ko najradosniji blagdan u godini.

– Poruke i ove „Božićne izložbe” su da ovaj praznik, blagdan, sa velikim nestrpljenjem očekivaje posebno dica, ali i mi stariji koji želimo pripremiti Božić i dočekat ga u onom svitlu kako smo ga čekali kad smo mi bili dica, onako kako želimo prinet običaje na današnju generaciju. Pomogli su nam u tome prijatelji, svi oni koji prave predmete



Vridna dica pripravlila lip program za svečano otvaranje



Kata Kuntić, Branko Pokornić i Mirko Bajić



Najmlađi su se najvećma radovali

sa božićnim motivima, a ovo je sigurno prilika da bude mobilisan cio Bajmok, a sve u cilju da svi ponesemo lipe utiske – istako

je **Branko Pokornić**, pridsidnik BKC „Bajmok” na otvaranju izložbe, u sridu, 12. decembra, u prostoriama Mesne zajednice „Bajmok”.

obraćanja, al i pokloni koji su podiljeni nakon programa, a obezbiđeni od strane NSBNM.

Dica su poklone zaista zaslužila,

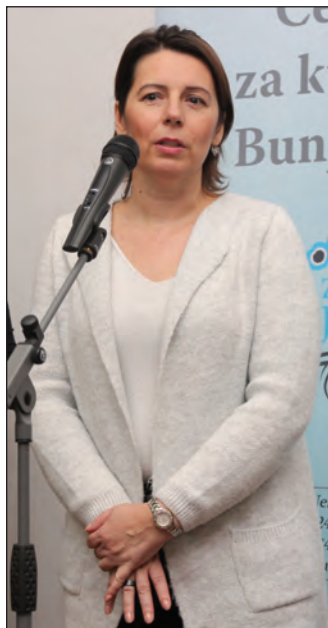


Cio program je podržan i od strane Nacionalnog savita bunjevačke nacionalne manjine, pa je tako o Božiću divanila **Kata Kuntić**, pridsidnica Odbora za kulturu, koja je tom prilikom podsitila prisutne koliko je važno čuvat stare običaje.

Izložbu je svečano otvorio **Mirko Bajić**, pridsidnik Izvršnog odbora NSBNM. Tom prilikom je pofalio napore BKC „Bajmok” na okupljanju ljudi, a pogotovo dica koja su sigurna budućnost. Upravo je i dici bio posvećen najveći dio

kako vridnim radom tokom cile godine, u okviru nastave bunjevačkog u škuli „Vuk Karadžić”, al i tokom svečanog otvaranja izložbe. Nuz pomoć svoje učiteljice **Svetlane Mormer** pripravlili su program, prigodne recitacije, čestitajući pritom Materice, Oce, naravno, i Božić.

Med brojnim izloženim radovima, kako su istakli organizatori, posebno su pofaljeni radovi od slame, nastali na zajedničkim radionicama BKC „Bajmok” i dica iz OŠ „Vuk Karadžić”. **N. S.**



*Suzana Kujundžić Ostojić
otvara izložbu*

Ustanova kulture „Centar za kulturu Bunjevaca“ pripremila je drugu izložbu narodni rukotvorina „Uoči Božića“, a ona je svečano otvorena u četvrtak, 20. decembra, na Otvorenom univerzitetu u Subotici.

Prava umetnička dila su ponovo privukla veliku pažnju, a bila su posvećena najradosnijem Božiću.

Izložbu je svečano otvorila dr **Suzana Kujundžić Ostojić**, upravnica Centra. Pofalila je lipe radove, čestitala svima tad pridstojeći Božić i Novu godinu, a podilila je i nagrade za najbolje izglagace.

– **Nemojte bit nerasploženi, nemojte ne oprostiti onima kojima oprostiti možete. Dočekajte**

ODRŽANA IZLOŽBA „CENTRA ZA KULTURU BUNJEVACA“ „Uoči Božića“



praznike sa onima koji su vam najdraži. Ako ste sami, onda ste sami sebi najdraži. Živimo danas u modernom vremenu, nemamo često dovoljno prilika ni za sebe, a kamoli rukotvorine, pa su dragocini momenti da se sitimo čega god što je možda davno zaboravljeno – poručila je dr Kujundžić Ostojić.

Da je važno čuvati običaje i pri-
nositi ih na generacije koje dolaze, potvrdila je i **Kata Kuntić** iz KUD „Bunjevka“.



Nela Ivić, Tamara Babić i Stela Bukvić

– **Triba raditi na čuvanju naše tradicije, pogotovo u udruženjima i kućama di ima dice, al je**

potribno raditi i na spoju tradicije i savremenog, jel je to najbolji način da naše nasliđe sačuvamo u novom vremenu.

Proглаšeni su i najljepši radovi na temu anđela, koji su svoji msto takođe našli na izložbi, u kategoriji djece nagrađena je **Sara Tapai**, učenica OŠ „Bosa Miličević“ iz Novog Žednika, a kod odrasli **Ana Petrov**.

Program svečanog otvaranja sa prigodnim recitacijama ulipšala su dica koja uče u školama bunjevački **Mihajlo Vilov**, **Dajana Vukov**, **Hermina Kumer** i **Tamara Jurić**, dok su bile izvođene i božićne pisme, za šta su bile zadužene **Nela Ivić**, **Tamara Babić** i **Stela Bukvić**.
N. S.



Mali recitatori izmamili osmihe na lica posetilaca

ODRŽANA DIČIJA RADIONICA O OBIČAJIMA PRID BOŽIĆ

Božićna čarolija za dičiju radost

U organizaciji UG „Bunjevački omladinski centar“ u petak, 21. decembra, održana je radionica za dicu pod nazivom „Božićna čarolija“ u prostorijama „Studia M“ škole „Gaudemusa“ u Subotici. Tema održavanja ove dičije radionice je bila vezana za običaje pridbožićni praznika, pa su dica imala priliku viditi kako se kadgod sadilo žito na Svetu Lucu, kako se čestitalo za Materice i Oce, s čime se darivalo, pa su dobili i jabuke sa zabodenim novcima, običaj koji i danas živi med Bunjevcima.

– Još jednom u nizu dičiji radionica „Bunjevački omladinski centar“ ove godine pružio je priliku zainteresovanoj dici upoz-



nat se s bunjevačkim običajima i tradicijom. Putom ovi radionica nama je cilj da dica nauče i usvoje određena saznanja oko tog šta se radi na određene svece i kaki su običaji, a sve u cilju da se oni prinose i na mlađe generacije, sa kolina na kolino – kazala nam je

Ustanova kulture „Centar za kulturu Bunjevaca“ raspisiva

KONKURS I

za izbor „Najlipše preljске pisme 2019“ na obilježavanju nacionalnog praznika „Dan Velikog prela 2019“ koji će bit održan na Marin, 2. februara 2019. godine, u restoranu „Spartak“ u Subotici.

Prijava u zatvorenoj koverti treba sadržati:

- tekst pisme sa šifrom
- u posebno zatvorenoj koverti navest šifru, ime autora i broj telefona

KONKURS II

za izbor „Najlipše prelje Velikog bunjevačkog prela 2019“ na obilježavanju nacionalnog praznika „Dan Velikog prela 2019“, koji će bit održan na Marin, 2. februara 2019. godine, u restoranu „Spartak“ u Subotici.

Prijava kandidatkinja za izbor „Najlipše prelje“ treba sadržati:

- ime i prizime
- adresu
- godinu rođenja
- zanimanje
- broj telefona
- kratku biografiju (do po strane teksta)

Rok za podnošenje prijava na konkurse je 30. januar 2019. godine.

Prijave slat na adresu: „Centar za kulturu Bunjevaca“, Trg cara Jovana Nenada 15/5, 24000 Subotica. Informacije na telefon: 024/551-604.



Marija Bošnjak i Tamara Babić



Tamara Babić, koordinator radionice.

Moderator ove dičije radionice bila je Marija Bošnjak iz Male Bosne koja je dicit divanila o običaju za Svetu Lucu i Materice, a potom je u drugom dilu dicit objasnila simboliku božićnjaka, al i pokazala kako se izrađivaje figure od tista koje se meću na božićnjak.

– Ovo je prilika da dica nauče kako se slave sveci prid Božić kod Bunjevaca, ko i kako se prave božićne figurice od tista. Učesnici radionice su mali prili-

ke vidit kako se prave ptičice, ovčice, ružice i mali Isus, figure koje obavezno idu na sam božićnjak – kazala je Marija Bošnjak, moderator radionice.

U ovoj radionici učestvovala su dica Osnovne škole „Jovan Mikić“ iz Subotice, al i dica iz vrtića koja o tradiciji uče od „mali nogu“.

T. B.

JANUAR

U	1	NOVA GODINA , Marija Bogorodica
S	2	Bazilije, Grgur Nazijanski
Č	3	Ime Isusovo, Anastazija, Genoveva
P	4	Andela Folinjska, Borislava
S	5	Emilija, Eduard, Miljenka
N	6	BOGOJAVLJANJE - Tri kralja
P	7	Rajmund, Zoran, Rajko
U	8	Severin, Teofil, Bogoljub
S	9	Julijan, Živko, Miodrag
Č	10	Agaton, Dobrosav, Grgur X
P	11	Honorat, Neven, Higin, Bernard
S	12	Tatjana Rimska, Ernest
N	13	KRŠTENJE ISUSOVO ; Hilarije, Veronika, Radovan
P	14	Feliks, Srećko, Veco
U	15	Pavao pust, Mavro Anastazija, Stošija
S	16	Honorat, Marcel, Oton, Mislav
Č	17	Sv. Antun opat, Leona
P	18	Margareta, Priska, Premila
S	19	Mario, Kanut, Ljiljana, Marta
N	20	2. N. K. G. ; Fabijan, Sebastijan
P	21	Agneza, Janja, Neža, Ines
U	22	Vicencije, Irena R; Anastazije
S	23	Emercijana, Milka, Ema, Vera
Č	24	Franjo Šaleški, Bogoslav
P	25	OBRACENJE SV.PAVLA ap. ; Ananija
S	26	Timotej i Tit, Bogoljub, Tešimir
N	27	3. N. K. G. ; Angela Merici, Pribislav, Živko
P	28	Toma Akvinski, Tomislav
U	29	Valerije, Konstancije, Zdeslav
S	30	Martina, Gordana, Jacinta
Č	31	Ivan Bosco, Marcela, Saturin

MAJ

S	1	Josip radnik , Sigismund, Jeremija
Č	2	Atanazije, Eugen, Boris
P	3	Filip i Jakov ap. , Mladen
S	4	Florijan, Julijan, Cvjetko, Cvijeta, Iskra
N	5	3. USKRŠNJA NEDILJA ; Anđelko, Irena, Maksim
P	6	Dominik, Dinko, Nedeljko
U	7	Sv. Dujo, Gizela, Boris, Ivan
S	8	BDM Posridnica milosti, Bratoljub
Č	9	Pahomije, Herma, Mirna
P	10	Gospa Trsatska, Antonin
S	11	Franjo Hieronimo, Mamerto, Pankracije
N	12	4. USKRŠNJA NEDILJA ; Sv. Leopold M. , Pankracije
P	13	BDM Gospa Fatimska, Ema
U	14	Matija ap. ; Matko, Bonaficije
S	15	Izidor, Sofija, Sonja, Jakov
Č	16	Ivan Nepomuk, Ubald, Nenad
P	17	Paskal, Paško, Bruno, Antonija M.
S	18	Ivan I. papa, Kristijan A.
N	19	5. USKRŠNJA NEDILJA ; Celestin, Urban, Teofil
P	20	Bernardin Sjenski, Zvezdan
U	21	BDM Majka Crkve , Konstantin car
S	22	Helena, Rita, Jagoda, Eugen
Č	23	Deziderije, Željko, Željka
P	24	BDM Pomoćnica, Suzana
S	25	Beda C., Grgur VII, Urban
N	26	6. USKRŠNJA NEDILJA ; Filip Neri, Zdenko
P	27	Augustin Canter., Tin, Bruno, Julije
U	28	German, Velimir, Vilim, Marija Bart.
S	29	Ervin, Euzebije, Polion
Č	30	Uzašašće (Spasovo) ; Srećko, Ivana Arška, Ferdinand
P	31	Krunoslava, Vladimir

SEPTEMBAR

N	1	22. N. K. G. ; Egidije, Branimir, Tamara
P	2	Kalista, Maksima, Divna, Veljka
U	3	Grgur Veliki, Gordana
S	4	Ruža V; Rozalija, Dunja, Ida
Č	5	Bl. Majka Terezija , Lovro, Borko
P	6	Zaharija, Boris, Davor
S	7	Marko Kr. ; Blaženko
N	8	23. N. K. G. ; ROĐENJE BDM, Mala Gospojina
P	9	Petar Klaver, Strahimir, Dorotej
U	10	Nikola Tolentinski, Tara, Pulherija
S	11	Hijacint, Cvjetko, Miljenko
Č	12	Ime Marijino, Gvido, Dubravko
P	13	Ivan Zlatousti, Zlatko, Ljubo
S	14	Uzvišenje Sv. Križa , Višeslav
N	15	24. N. K. G. ; Gospa Žalosna, Melita, Dolores
P	16	Kornelije i Ciprijan, Sv. Eufemija
U	17	Rane Sv. Franje, Robert Belarmin
S	18	Josip Kuper., Sonja, Irena
Č	19	Januarije, Suzana, Emilija, Igor
P	20	Andrija Kim, Svetlana, Pavao C.
S	21	Sv. Matej ap. i ev. , Matko, Mate
N	22	25. N. K. G. ; Toma Vilan, Mavro, Žarko
P	23	Sv. Pio, Lino, Tekla
U	24	Gerard biskup , Gospa od Otkupljenja, Mirko
S	25	Firmin, Zlata, Kleofa, Rikardo
Č	26	Kuzma i Damjan muč; Bl. Pavao VI, Justina
P	27	Vinko Paulski, Gaj, Berislav
S	28	Vjenceslav, Većeslav
N	29	26. N. K. G. ; Mihael, Gabriel i Rafael , Milan, Mijo
P	30	Sv. Jeronim, Jerko, Jere, Honorij

FEBRUAR

P	1	Sever, Brigita, Miroslav
S	2	MARIN DAN - SVICNICA ; Marin, Marijana, Marija
N	3	4. N. K. G. ; Blaž, Vlaho, Tripun, Oskar, Dubravko
P	4	Andrija Korzini, Veronika
U	5	Agata, Dobrila, Jagoda, Silvan, Goran
S	6	Pavao Miki i drugi muč; Doroteja, Dorica
Č	7	Bl. Pio IX papa, Držislav, Rastimir
P	8	Jeronim E., Jozefina B.
S	9	Apolonija, Sunčica, Borislava, Skolastika
N	10	5. N. K. G.
P	11	Gospa Lurdska, Mirjana
U	12	Damjan, Zvonimir, Eulalija, Livija
S	13	Katarina Ricci, Božidarka, Kastor
Č	14	Valentin, Zdravko, Valentina
P	15	Klaudije Col., Agapa, Georgija
S	16	Miljenko, Julijana, Đula
N	17	6. N. K. G. ; 7. utemelj. Reda slugu BDM
P	18	Šimun, Bernardica, Gizela
U	19	Blago, Konrad, Bonifacije
S	20	Leon, Lav, Lea
Č	21	Petar D., Eleonora
P	22	Katedra sv. Petra , Tvrtko, Izabela
S	23	Polikarp, Grozdan, Romana
N	24	7. N. K. G. ; Modest, Goran, Montan
P	25	Viktorin, Donat, Darko
U	26	Aleksandar, Sandra, Branimir
S	27	Tugomil, Gabriel od Žalosne Gospe
Č	28	Roman, Teofil, Radovan, Bogoljub

JUN

S	1	Mladen, Justin, Gaudencije
N	2	7. USKRŠNJA NEDILJA ; Marcelin i Petar, Eugen
P	3	Karlo L. i drugovi, Dragutin
U	4	Kvirin S.; Predrag, Optat
S	5	Bonifacije, Valerije, Darinka, Zdravka
Č	6	Norbert, Neda, Paulina
P	7	Robert, Radoslav, Sabinijan
S	8	Medard, Vilim, Žarko
N	9	DOVE ; Pelagija, Efreim, Ranko
P	10	Marija Majka Crkve , Margareta, Greta, Biserka
U	11	Barnaba ap. ; Borko, Borna
S	12	Ivan Fakundo, Bosiljko, Ninko
Č	13	Sv. Antun Padovanski ; Ante, Tonko, Antonija
P	14	Rikard, Rufin, Elizej
S	15	Vid, Jolanka, Ferdinand, Amos
N	16	PRISVETO TROJSTVO ; Franjo R., Zlatko, Borko, Zlata
P	17	Grgur B., Emilija, Laura, Inocent
U	18	Marko i Marcelijan, Ljubomir
S	19	Bogdan, Romuald, Rajka
Č	20	TILOVO (Bršancevo) ; Naum O., Goran, Margareta
P	21	Alojzije G., Vjekoslav, Slavko, Baltazar
S	22	Ivan Fisher, Toma Mor., Paulin Nol.
N	23	12. N. K. G. ; Josip C., Sidonija, Zdenka
P	24	ROĐ. IVANA KRŠTITELJA ; Ivan Cvitnjak
U	25	Vilim, Henrik, Adalbert, Eleonora
S	26	Ivan i Pavao, Vigilije, Zoran
Č	27	Čiril Aleksandrijski, Ladislav, Ema, Toma
P	28	PRIS. SRCE ISUSOVO , Irenej, Mirko, Smiljan
S	29	PETAR I PAVAO, SRCE MARIJINO ; Krešimir, Beata
N	30	13. N. K. G. ; Rimski prvomučenici, Ernest P., Rajmund

OKTOBAR

U	1	Terezija od Ditea Isusa
S	2	Andeli čuvari, Anđelko, Anđelka
Č	3	Gerard, Maksimilijan, Kandid
P	4	Sv. Franjo Asiški , Franka, Kajo
S	5	Faustina, Flavijan, Miodrag
N	6	27. N. K. G. ; Bruno, Fides, Verica, Vera
P	7	Ružarija (Krunica BDM), Rozario
U	8	Šimun, Demetrije, Zvonimir
S	9	Dionizije A., Ivan L., Denis
Č	10	Franjo Borgija, Danijel, Danko
P	11	Sv. Ivan XXIII Papa, Milan, Emilijan, Prob
S	12	Serafin, Maksimilijan, Makso
N	13	28. N. K. G. ; Eduard, Hugolin, Hugo, Magdalena
P	14	Kalist papa, Đivko, Divna
U	15	Sv. Terezija Avilska , Zlata, Rezika
S	16	Hedviga, Marija M. A.
Č	17	Ignacije Antiohijski, Vatroslav
P	18	Sv. Luka ev. , Lukša, Svitlovid
S	19	Pavao od Križa, Ivan Breb., Izak J.
N	20	29. N. K. G. ; Irena, Miroslava, Vendelin
P	21	Uršula, Zvezdan, Hilari
U	22	Sv. Ivan Pavao II, Marija S., Dražen
S	23	Ivan Kap, Borislav, Severin
Č	24	Antun M. Claret, Jaroslav
P	25	Katarina Kotromanić, Križan i Darija
S	26	Demetrije, Dmitar, Zvonko
N	27	30. N. K. G. ; Sabina A., Gordana
P	28	Šimun i Juda ap. , Tadej, Siniša, Tadija
U	29	Darko, Narcis, Donat, Ida
S	30	Marcel, Marojko, Ferdinand, German
Č	31	Alfonz Rodriguez, Volfgang, Vuk



Novinsko-izdava
„Bunjevački info

Redakcija „Bun

Telefon: 024/523-505; e

Redakcija radio emi

Telefon: 024/551-604; e-

Pratite nas i na interne





Bunjevačka ustanova
formativni centar"

Bunjevački novina"

E-mail: bic@bunjevci.net

sijske „Bunjevačka rič"

E-mail: radio@bunjevci.net

tu: www.bunjevci.net

2019

BUNJEVAČKI FORMATIVNI CENTAR

MART

P 1	Hadrijan, Albin, Jadranka
S 2	Lucije, Čedomil, Iskra, Janja P
N 3	8. N. K. G.; Marin, Kamilo, Kunigunda
P 4	Kazimir, Eugen, Miro
U 5	Euzebijs, Vedran, Lucije
S 6	PEPELNICA – CISTA SRIDA; Marcijan, Viktor
C 7	Perpetua i Felicita, Tereza
P 8	Ivan od Boga, Ivša, Boško
S 9	Franciska Rimska, Franjka, Fanika
N 10	1. KORIZMENA (Čista); Emil, Makarije, Krunoslav
P 11	Firmin, Tvrtko, Eutimije, Kondid
U 12	Grgo, Teofan, Bernard
S 13	Rozalija, Kristina, Modesta, Ratka
C 14	Matilda, Milijana, Borislava
P 15	Vjekoslav, Veljko, Klement H
S 16	Agapit, Smiljan, Hrvoje
N 17	2. KORIZMENA (Pačista); Patrik, Patricija, Gertruda
P 18	Čiril J., Cvitan, Čiro
U 19	SV. JOSIP, ZARUČNIK BDM; Joso, Josipa
S 20	Niceta, Dionizije, Vladislav
C 21	Serapion, Vesna, Kristijan
P 22	Jaroslav, Lea, Oktavijan
S 23	Oton, Pelagije, Turibije, Dražen
N 24	3. KORIZMENA (Bezimeni); Latin, Simeon, Katarina
P 25	BLAGOVIST; Marija, Iris, Irena
U 26	Emanuel, Sabina, Eugen, Montan
S 27	Lidija, Rupert, Lada
C 28	Sonja, Priska, Nada, Polion
P 29	Bertold, Jona, Eustazije
S 30	Viktor, Vlatko, Kvirin
N 31	4. KORIZMENA (Sridoposna); Benjamin, Amos

JULI

P 1	Šimun, Predrag, Aron, Estera
U 2	Pohod BDM, Oton, Krešo, Martinijan, Višnja
S 3	Sv. Toma apostol, Tomo, Leon
C 4	Elizabeta Portugalska, Elza, Jelica, Neven
P 5	Čiril i Metod, Antun M. Zaharija
S 6	Marija Goretti, Bogomila
N 7	14. N. K. G.; Klaudija, Vilko, Lovre
P 8	Akvila i Priscila, Hadrijan, Eugen
U 9	Bl. Marija Petković, Kraljica mira
S 10	Amalija, Ljubica, Veronika
C 11	Benedikt op., Dobroslav
P 12	Mohor, Ivan G, Suzana C.
S 13	Majka Božja Bistrička, Henrik, Hinko
N 14	15. N. K. G.; Kamilo, Katarina, Miroslav
P 15	Bonaventura, Vladimir K., Roland
U 16	Gospa, Karmelska, Karmela, Elvira
S 17	Andrija, Branko, Nadan
C 18	Fridrik, Natko, Jadвига, Miroslav
P 19	Aurelija, Zoran, Zlatko, Zora, Zlata, Vinko
S 20	Sv. Ilija Prorok, Ilinka, Margareta
N 21	16. N. K. G.; Lovro Brind., Danica
P 22	Marija Magdalena, Manda, Lenka
U 23	Brigita, Apolinar, Ivan Cas.
S 24	Kristina, Mirjana, Marijana
C 25	Sv. Jakov ap, stariji, Kristofor, Krsto
P 26	Sv. Ana i Joakim i roditelji BDM, Anica
S 27	Klement Ohridski, Natalija
N 28	17. N. K. G.; Viktor, Beato, Nevinko, Inocent
P 29	Marta, Flora, Blaženka, Mira, Olaf
U 30	Petar Krizolog, Rufin, Anda
S 31	Ignacije Lojolski, Zdenka, Vatroslav

NOVEMBAR

P 1	SVI SVETI, Svetislav, Sveto
S 2	Mrtvi dan; Dušica, Duško
N 3	31. N. K. G.; Martin P., Hubert
P 4	Karlo Boromejski, Dragutin, Drago
U 5	Emerik, Mirko, Elizabeta, S. muč.
S 6	Leonard, Vedran, Sever
C 7	Engelbert, Anđelko
P 8	Gracija Kotorski, Bogdan
S 9	Posveta lat. bazilike, Ivan Lat.
N 10	32. N. K. G.; Leon Veliki, Ivan S., Lav, Lavoslav
P 11	Sv. Martin biskup, Davorin
U 12	Jozafat, Emilijan, Milan
S 13	Stanislav K., Stanko, Didak
C 14	Sv. Nikola Tavelić, Ivan Trog., Zdenko
P 15	Albert Veliki, Berto, Leopold, Albe
S 16	Margareta, Gertruda, Agneza As.
N 17	33. N. K. G.; Elizabeta Ugarska, Igor
P 18	Posveta Baz. Sv. Petra i Pavla
U 19	Elizabeta Ug. Krispin, Severin, Matilda
S 20	Feliks Valois, Srećko, Veco
C 21	Prikazanje BDM, Gospa od Zdravlja
P 22	Cecilija, Cilika, Slavujka
S 23	Klement, Milivoj, Blagoje
N 24	KRIST KRALJ; Krizogon, Krševan, Andrija, Firmin
P 25	Sv. Katarina A, Kata, Erazmo
U 26	Konrad, Leonardo, Dubravko
S 27	Maksim, Severin, Virgilije
C 28	Sosten, Jakov Markijski, Držislav
P 29	Iluminata, Vlasta, Svetlana
S 30	Sv. Andrija apostol., Hrvoslav, Andrijana

APRIL

P 1	Hugo, Teodora, Božica
U 2	Franjo Paulski, Dragoljub
S 3	Rikard, Radojko, Ratko
C 4	Izidor, Strahimir, Ziga
P 5	Vinko Ferer, Berislav, Mira
S 6	Irenej, Katarina, Vilim, Rajko, Petar
N 7	5. KORIZMENA (Gluva); Ivan d. I. S., Herman, Gizela
P 8	Dionizije Korintski, Alemka
U 9	7. Srem. muč., Marija Kleofina, Demetrije, Zdenko
S 10	Ezekijel, Suncica, Apolonija
C 11	Stanislav, Stana, Radmila
P 12	Julije, Viktor, Davorka, Sofija, Đula
S 13	Martin I. papa; Ida, Margarita
N 14	CVITNA NEDILJA; Valerijan, Zdravko, Maksim
P 15	Damjan, Anastazija, Bosiljka
U 16	Josip Benedikt L., Bernardica
S 17	Dobri pastir, Rudolf
C 18	VELIKI CETVRTAK; Eleuterije, Amadej
P 19	VELIKI PETAK; Marta, Konrad, Ema, Radislav
S 20	VELIKA SUBOTA; Marcijan, Teotim, Jakov
N 21	USKRS; Anselmo, Goran, Fortunat
P 22	VODENI PONEDILJAK; Soter i Kajo, Teodor
U 23	Juraj, Bela, Đuro, Đurdica
S 24	Fidelis, Vera, Verko
C 25	Marko evangelista; Ervin, Maroje
P 26	Kleto i Marcelin, Zorko
S 27	Bl. Ozana Kotorska, Šimun, Jakov Zadranin
N 28	2. USKRSNJA NEDILJA (BILA); Petar Chanel, Euzebijs
P 29	Katarina S, Kata, Robert
U 30	Pio V papa, Benedikt

AVGUST

Č 1	Alfonzo lig, Vera, Nada
P 2	BDM od Anđela, Porcijunkula
S 3	Bl. Augustin K; Lidija, Aspren
N 4	18. N. K. G.; Ivan Vinej, Dominika
P 5	Snižna Gospa, Snežana, Nives
U 6	Priobraženje Gospodnje, Predrag
S 7	Siksto papa, Darko, Donat
C 8	Dominik, Nedeljko, Dinko, Neda
P 9	Edit S., Roman, Tvrtko, Firmin
S 10	Lovro dakon, Lovorko, Erik, Laura
N 11	19. N. K. G.; Klara, Jasna, Ljiljana, Suzana
P 12	Anicet, Hilarija, Veselka, Ivana F.C.
U 13	Poncije i Hipolit, Ivan B., Kasijan
S 14	Maksimilijan Kolbe
C 15	VELIKA GOSPOJINA, UZNESENJE BDM; Marija
P 16	Sv. Roko, Stipan kralj
S 17	Hijacint, Liberat, Miron, Jacek
N 18	20. N. K. G.; Jelena Krizarica, Jelka
P 19	Ivan Eudes, Ljudevit, Tekla
U 20	Stipan kralj, Bernard, Krunoslav
S 21	Pio X papa, Hermogen, Anastazija
C 22	BDM Kraljica, Vladislava, Mavro
P 23	Filip, Ruža Limska, Zdenko
S 24	Sv. Bartul apostol, Bl. Miroslav Bulešić
N 25	21. N. K. G.; Ljudevit kralj, Josip Kalasancijski, Lajčo
P 26	Sv. Bernard, Branimir, Aleksandar
U 27	Monika, Honorat, Časlav
S 28	Augustin, Tin, Gustav, Pelagije, Zlatko
C 29	Glavosik sv. Ivana Krstitelja
P 30	Feliks i Adaukt, Radoslava
S 31	Rajmund, Rajko, Optat, Željko

DECEMBAR

N 1	1. NEDILJA ADVENTA; Elegije, Natalija, Božena
P 2	Bibijana, Živka, Blanka
U 3	Franjo Ksaverski, Klaudije
S 4	Ivan Dam., Barbara, Kristijan
C 5	Saba, Krispina, Dalmatin, Slavka
P 6	Sv. Nikola Biskup, Nikša, Vladimir
S 7	Ambrozije, Dobroslava
N 8	2. NEDILJA ADVENTA; BEZGRIŠNO ZAČEĆE BDM
P 9	Valerija, Petar F., Zdravka
U 10	Gospa Lor., Judita, Julija
S 11	Damaz, Damir, Sabin
C 12	Ivana Franciska de Chantal, Franjka
P 13	Sv. Luca, Lucija, Jasna, Svetlana
S 14	Ivan od Kriza, Spiro
N 15	3. NEDILJA ADVENTA - Materice; Drinske m., Irenej
P 16	Adela, Etela, Zorka
U 17	Lazar, Florijan, Zrinka
S 18	Gracijan, Bosiljko, Dražen
C 19	Urban, Tea, Božica, Vladimir
P 20	Amon, Eugen, Makarije
S 21	Petar Kanizije, Snežana
N 22	4. NEDILJA ADVENTA - Oče; Honorat, Časlav
P 23	Ivan, Viktorija, Vita
U 24	Badnji dan, Adam i Eva
S 25	BOŽIĆ - ROĐENJE ISUSOVO, Anastazija, Božidar
C 26	Sveti Stipan; Krunoslav
P 27	Sv. Ivan apostol i evangelista, Janko, Fabiola
S 28	Nevina dičica, Mladen, Nevenko, Šibari
N 29	SV. OBITELJ; Toma biskup, Davor, David
P 30	Trpimir, Sabin, Nicefor
U 31	Stara god., Silvestar papa, Silvije, Goran

ZANIMLJIVA RADIONICA U „BUNJEVAČKOM MEDIA CENTRU” U SOMBORU

Kako se pripravlja božićnjak?

U petak, 7. decembra, u prostorijama „Bunjevačkog media centra” u Somboru, održana je radionica namijenjena najmlađim članovima, ali i roditeljima.

kako bi podsitili i malo starije na to kako se pripravlja kolač, a nije od mladi mama po prvi put su se susrile i naučile o tajnama božićnog kolača – divanio je Budimčević, pa nastavio:



Stipan Budimčević i Kristina Knežević

Nigovanje i čuvanje tradicije bunjevački običaja u vrime Adventa i Božića bila je tema koju su zajednički obradili mališani iz Čonoplje i Sombora. Nuz stručnu pomoć edukatora **Stipana Budimčevića**, s tušta volje i strpljenja, dica su upoznala sve male tajne i čarolije prilikom izrade božićni figurica.

– Ove godine smo želili da radionici prisustvuju i mame dice,

– Kadgod je božićnjak na samu Badnje jutro pripravljalja ređuša, pivajuć božićne pisme, a danas smo priko božićni radionica u prilici ova tradicionalna znanja i veštine prinet na najmlađe.

– Lipotu i posebnu notu tokom božićni i novogodišnji praznika donosi i adventski vinac – kazala je **Kristina Knežević**, a ona je i prikazala izradu adventski vinaca.

Pripravljeni aranžmani, božićnjak i vinac prikazani su na izložbi i božićno novogodišnjem koktelu za članove „Bunjevačkog media centra” uoči samog Božića.

R. P.



OKUPLJANJE ZA KRAJ GODINE



Dida Mrazova žurka

Bunjevački media centar u Somboru je u četvrtak, 13. decembra, u sali odiljenja Dičije biblioteke u Somboru, pripravo božićno-novogodišnji koktel za članove svojeg Udruženja.

Bila je ovo prilika za zajedničko podsicanje na rad Media centra tokom 2018. godine, a prigodan program pripremili su članovi redakcije lista za mlade „Bocko” i mališani uključeni u rad kreativni radionica BMC-a u Somboru.

Udruženja i radost okupljanja uoči najvećeg kršćanskog praznika Božića. O svecima tokom decembra, božićnoj radosti, viri i tradiciji Bunjevaca tokom božićni praznika divanili su **Vasilisa Drvar**, **Martina Dujmović**, **Lorna Božić**, **Ivana Jozić** i **Luka Bošnjak**.

Na radost i zadovoljstvo mališana, stigo je i Dida Mraz. Dica i roditelji dočekali su ga pismicama i recitacijama, nakon čega je uslidila i podila slatki paketića. Tridesetak



Stanislava Lutkić, pridsidnica Udruženja, je u pozdravnim riječima istakla zadovoljstvo radom

slatki paketića za male Somborce poklon su „Bunjevačkog omladinskog centra” iz Subotice.

R. P.

GODIŠNJI KONCERT KUDŽ „BRATSTVO” KO BOŽIĆNO-NOVOGODIŠNJI POKLON PUBLIKI

Nastupali „od 7 do 77”

Kulturno-umetničko društvo železničara „Bratstvo” u subotu, 15. decembra, održalo je svoj tradicionalni godišnji koncert. I ovog puta, ko poklon svoj publiki, koncert je održan prid praznike, u holu OŠ „Majšanski put” u Subotici. Gotovo tri sata igara i pisama naroda sa ovi prostora, uobličeni u 17 koreografija, koje je odigralo 5 folklorni grupa, ispunili su subotnje večer, a i ovog puta Društvo se potrudilo prikazati novu koreografiju.



– Kogod bi posmislio da jedna koreografija nije ništa, al svake godine uradit i tu jednu je značajno za sve nas u „Bratstvu”. Ovog puta, tu čast imali su najmlađi, koji su oma posli uvodni bunjevački igara, po prvi put sami izveli novu koreografiju – kazo je Antuš Romić iz KUDŽ „Bratstvo”, te dodo da je za svi godina postojanja, koncert održavan.

– Ovo je već 73. koncert po redu. Sa njim se polagano pripremamo i publiku uvodimo i u jubilarni, koji ćemo povodom 75-te godišnjice postojanja našeg Društva održati za dva godine.

Priko 80 izvođača prodefilovalo



je scenom, a da se ljubav prema folkloru rada na prvoj probi i nikad

ne pristaje, slažu se svi, od oni najmlađi koji imaju malo priko 3 go-

dine, do oni najstariji, veterana i rekreativaca, sa priko 70. N.S.

ZAVRŠNO OKUPLJANJE REDAKCIJE „BOCKA” U 2018. GODINI

Nagrade za najbolje

Poslidnje okupljanje redakcije mladi novinara koji pripravlja list „Bocka” održano je u subotu, 29. decembra, u prostorijama škole „Gaudeamus”. Bila je to prilika da novinari analiziraju poslednja dva izdanja „Bocka”, ali i da se sumira cila 2018. godina.

Mladim novinarima su, tom prilikom, uručene decembarske stipendije, ali i prigodni novogodišnji pokloni koje je prido **Mirko Bajić**, glavni i odgovorni urednik „Bocka”.

– Godinu smo završili uspešno. Moram sve da pofalim, jel ste postali mladi profesionalci koji svoj posao rade zdravo dobro. Naravno, možemo još bolje, a to je jedan od ciljeva u 2019. godini. Želimo doći do što više mladih, ne samo iz bunjevačke zajednice, jel su obrađene opšte teme koje



Posebno se istakli: Luka Bošnjak, Maja Rudinski, Martina Stupar i Denis Vukmanov Šimokov



interesuju mlade. Takođe, želimo ući u ritam, da novi broj imamo svakog meseca, ali i da povećamo stipendije – istako je Bajić.

Nakon tog je, zajedno sa mentorom redakcije **Nikolom Stantićem**, dogovoren ritam rada u 2019. godini, a posebno su nagrađeni oni koji su se najviše istakli, **Denis Vukmanov Šimokov**, **Martina Stupar**, **Maja Rudinski** koji

rade pri redakciji u Subotici, ko i **Luka Bošnjak** iz redakcije u Somboru.

Ko najvredniji pofaljen je **Denis Vukmanov Šimokov** iz Novog Žednika.

– Drago mi je što sam baš ja pofaljen, ali smatram da smo svi podjednako radili i dali doprinos da naš „Bocka” izlazi ovako dobro. Nisu, na žalost, mladi



zainteresovani za štampane novine, lakše je pogledati šta god na internetu, pa se trudimo da budemo zanimljivi i da ponudimo šta god što drugi nemaju – kaže Denis.

O svojim dilemama kako privući pažnju čitalaca divanila je **Maja Rudinski**.

– Ne pratim trendove, posjećujem mesta vezana za kulturu,

književne i poetske večeri, mesta koja nisu popularna za većinu mojih vršnjaka. Često sam u dilemi kako privući čitaoce kojima je zanimljivije pročitati tekst o tome šta rade „poznati”, nego primetiti kakvi priloci koji skreću pažnju na realne probleme.

Nakon zaslužene novogodišnje pauze, kreće pripravljanje novog broja „Bocka”. **N. S.**

ZAVRŠEN CIKLUS FILMSKE RADIONICE BKC „BAJMOK”

Zgotovili „Dičiji dnevnik”

Još jedan ciklus Omladinsko-dičije filmske radionice Bunjevačkog kulturnog centra „Bajmok” okončan je krajom 2018. godine. Sve ono što su vridna dica radila tokom godine pripremljeno je, a finale projekta označeno je zgotavljanjem Dičijeg TV dnevnika.

– Ovaj Dičiji TV dnevnik je kruna aktivnosti koje traju cile godine i ovo je lipa prilika da afirmišemo dica koja su uspišno završila radionicu. Poso je trajo i duže neg što smo to pridvidili projektom, jednostavno, bilo je tušta manifestacija, a dica su bila zainteresovana ispratiti ji. Ostavili smo traga i o tim događajima, al i njima sigurno lipe uspomine, al možda i početnu tačku za dalji profesionalni rad – divanio je **Branko Pokornić**, prid-sidnik BCK „Bajmok”.



Ekipa koja je realizovala Dičiji TV dnevnik



Saviti i priporuke stariji kolega se prate...

Kroz radionicu je prošlo tridesetak polaznika, najvridniji su bili aktivni tokom cilog projekta, a za to vrime su mogli naučit osnove „zanata”, a posli i obalaziti teren, praviti priloge, snimat, montirat, pa na kraju i kompletirati dnevnik.

Tako se **Goran Beneš** oprobao u dvi uloge, bio je i novinar i snimatelj.

– Volim i poso novinara, al mi je snimanje bilo nikako bliže, pa sam se tom i više posvetio. Uradio sam više priloga, običaje polivača za Vodeni ponediljak, ispratio sam Dan škole u OŠ „Vuk Karadžić” u Bajmoku, al i rad džudo sekcije u Bajmoku – izdivanio je Goran.

Njegova koleginica **Hermina**

Kumer bila je, izmed ostalog, jedna od voditeljki TV dnevnika.

– Morala sam paziti na više stvari, a najbitnije je u poslu vođenja TV dnevnika bilo bit upućena u događaje, al i pripremljene najave čitat glasno i razgovetno.

Kako su mladi kazali, najvećma su pratili akcije u organizaciji BKC



„Bajmok”, dešavanja u OŠ „Vuk Karadžić”, al i ostale događaje u

naselju, a radili su i pripovetke sa zanimljivim ljudima. **N. S.**

SIĆANJE NA KADGODAŠNE OBIČAJE

Kroz život Bunjevaca

Bunjevci su narod koji se prija tušta godina, još u XIII i XV viku, doseljavo u ove krajeve pomalo u grupama. Najveći broj Bunjevaca doselio se oko 1680. godine, kako je o tim pisalo više istoričara, nuz pomoć Franjevaca koji su Bunjercima pomogli da se nasele u ove krajeve.

Poriklo imena?

Zašto se ovaj narod zove Bunjevci postoji više mišljenja. Jedni kažu da je zato što su pravili „bunje“ od kamena di su se sklanjali od nevrime, niki kažu zato što su često dizali bune čerez kojekake nepravde, a opet jedni kažu da je bilo niki koji su nerazgovitno divanili, pa se kazalo da trabunjaje. No, većina kaže da su Bunjevci zato što su se doselili s rike Bune, di su kadgod živili.

Postavlja se i pitanje zašto su napuštali svoje misto življenja. I na to ima više odgovora, a najveći je bio čerez malo slabe zemlje koja je slabo radala, pa njim je teško bilo priživljavati. Bunjevci su težili za boljim životom koji su očekivali da će nać na ovim prostorima. Bili su radni i vridni, posla se nisu bojali, krćili su pustare i od nje pravili obradivo zemljište, a počeli su odranjivat josag za ranu. Al ni na ovim prostorima život nije bio lak. Plaćali su velik porez, išli u ratove, patili kad naiđu kuga, sušne i gladne godine. Za to su se Bogu molili, i tražili zaštitu i kazivali: „Od kuge, rata i gladi oslobodi nas Gospodine“.

Uprkos svim nedaćama, ostali su virni i ozbiljni ljudi, ćuvali su svoj divan – ikavicu, obićaje, umitnost i nošnju. Uviek su živili u miru s drugim narodima koji su živili na ovim prostorima. U Suboticu su Bunjevci stigili sa zapada i jugozapada, a bila je tu i tvrđava koja je bila bezbidna da se svit u nju skloni, ako se Turci po-

novo vrata. U okolini su krćili pustare, počeli obradivat zemlju i odranjivat josag, pa su tamo pravili i zemunice di su povrimeno živili. Zemunice su kopali nuz kaki brig, većinom kod dolova. S tri strane su bile ukopane u brig, oko dva i po metra visine, a sprid su bila vrata. Odozgor su mećali kaka drva, a priko nji trsku koja je rasla po dolovima, na trsku nabacivali zemlju, na kojoj je rasla travuljina i kojikaki korov, pa se zemunice nisu vidile izdaljeg. Tako su naši prici priživljavali, sve do sloma Turaka kod Sente.

Kad su malo uznapridovali, počeli su praviti na njivama salaše. Salaše su nabijali od zemlje, tavanica je bila od blata, a krov od trske. Salaši su bili umazani blatom od žute zemlje iznutra i spolja, pa su ji mazali krećom. Tako su se bilili na zeleni ravnica. Bunjevci su kadgod zdravo bili vezani za salaše. O salašima ima tušta pisama: „Salašaru ko ti salaš ćuva? Viter duva, pa mi salaš ćuva, ili vaške laju pa salaš ćuvaju“, „Ej salaši na se veru Baćke“, i druge.

Obićaji i virovanja

Bunjevci su imali dosta kojikaki obićaja koje su držali. Na Novu godinu su kuvali svinjsko meso, jel kad svinće rije gura zemlju naprid pa će imanje napridovat, kokoška kad ćepka zemlju leti na sve strane, pa će se i imanje razvaliti. Kad proće Nova godina gledali su Lucin kalendar šta su pisali, pa su tako jesapili kako ji vrime ćeka. Odrećivali su vrime po znakovima sunca, miseca i zvizda na nebu. To se prinosilo s kolina na kolino i trajalo je dok nije bilo radija, da mogu ćut meterološki izvištaj. Pratili su misec noćom i gledali kaki krug svitla ima okolo, pa su po tom naćadali kako će bit vrime. Ako je nebo pridveće crveno, sutra će dan bit vitrovit. Kad sunce izade u vedro, pa ga

friško sakrije oblak, taj dan će padat kiša. Ako se zvona i vozovi daleko ćuju, doće do promine vrimena. Ako zvizde zdravo trepere, a ako misec ima velik krug biće zdravo zima. Ako divlje guske u ćoporu lete na dolnjak biće ladno vrime, a ako lete na gornjak vrime će omekšati. Ako dim iz odžaka ide upravo gori, biće vedro i ladno vrime, a ako dim pada doli vrime će odugnit. Ako mravi izadu iz zemlje i ostanu u velikom ćoporu, ako se vrepći kupaje u prašini, ako su muve zdravo opasne i napadaje josag, to su bili znakovi da će padat kiša. Ako je suša onda se ćekala mina miseca, jel se onda obićno i vrime promini. Ako se iz daleka ćuje podmukla i dugaćka grmljavina, onda se mogo oćekivat led. Stariji su kazivali dolnjak viter za večeru kiša. Ako na Velik petak pada kiša, kazalo se biće crvljivo voće, a to je bilo kadgod kad se voće nićim nije polivalo. Ako kiša često razvija kopaće, biće tušta žita, a ako razvija risare bit će tušta kuruza. Kako je vrime na 40 mućenika, tako će bit još 40 dana. Sv. Matija led razbija, ako ga nema on ga sprema.

U davna vrimena nije svaki salaš imo sate, al su naši stari zdravo dobro odrećit koje je dobo. Ako se moralo uranit onda su ustajali kad zapivaje prvi pivci, a ako je tribalo kasnije onda su ustajali kad zapivaje drugi put pivci. Pivci nikad nisu zatajili. Kad sunce izade, onda su po suncu odrećivali koliko je sati. Toliko su se izvištali, da nikad nisu omanili koliko je sati. Znali su kad sunce izlazi, za koliko se povećava dan kad zalazi sunce, kad izlazi prva zvizda. To su pratili i prinosili mladima. Virovali su ako se u tri subote ne pokaže sunce ni malo, da će bit rodna godina. Ako se dere svoljiga nuz salaš, ako krtina rije ispod strije, ako ker zavija pod pendđerom, kazalo se da će bit kaka šteta, nesrića, el mrtvac. Bilo je kojikaki izreka, koje i danas spomi-

njemo: „Što se list duće drži, to se zima dalje pruži“, „Sveta Kata, snig na vrata“, „Bolje je vidit kurjaka zavijajuć nek na Marin sunce sijajuć“, „Crn Božić, bili Uskrs“, „Kaka je to Blagovica (Blagovist) ako triba rukavica“, „Sveti Grgo travu trgo“.

Vrime disnotora

Spominjali smo kad su naši prici živili još u zemunicama da su držali josag za ranu. A sad ćemo spomeniti kad su već napravili salaše kako su pravili disnotor. Januar je misec najveće zime, na njivama se nije ništa radilo, šta se kaže: „Zemlja stara zimi se odmara“. Disnotori se prave kad je vrime ladno pa se meso mogo dobro oladiti. Ovaj poso se mogo raditi svaki dan, osim petka, jel su kadgod naši stari petkom postili. Svaki drugi dan je bio digod disnotor, a to se vidilo izdaljeg, da gori vatra kod obora, jel kadgod su svinje počeli čistiti suvom slamom. Di je bilo više ćeljadi, tamo se klalo više svinja. Ako su ćeljad imali udate ćeri, one su s ćovikom i dicom dolazili još uveće. Dogovore se šta će ko raditi. Domaćica je prva ustala, zakuvala krv, ispekla lepanju, kad ćeljad poustaju, popiju po ćašicu rakije, rućaje vruće masne lepanje, pa se late posla. Od svinćeta se kadgod sve iskoristilo. Ostave se šunke i slanina što se nasoli. Druga slanina se istopi za mast i žmare, uši, papke, rep pa glave i kožica su išli za paća. Krv, pluća, iznutrice, i drugi dio glave za krvavice, criva se dobro operu pa se u nji naćiva divenica, a ćeludac se dobro opere, pa se nasoli i ostavi za sirište. Vilica, džigerica i manji komadi mesa s košćurama se isiku za paprikaš. Uveće se pravila svećana disnotorska večera.

Sad se sve prominilo, više niko ne pravi onaj pravi disnotor. Kolju svinju, kad ko stigne, zimi i liti, tušta kojišta pobacaje, krv, pluća, i kožice, niki iznutrice. Paprikaš ne kuvaje, kažu ne vole. Ni criva ne ćiste, već kupe veštaćka, u koja naćivaje divenice, a meso pomeću u zamrzivać, pa, dok traja, svaki dan idu samo pećeno meso i divenicu. Tako je došlo vrime.

A. V. K.

Sveci koji se spominjemo

Januar je posvećen imenu Isusovom. Nova godina – Mlado lito je 1. januara, a kadgod se kazalo da je to Mali Božić. Drugog januara je Blažena Divica Marija Bogorodica. Po crkvama se služe svete mise i moli za mir, da Nova godina bude mirna cilom svitu, brez razlike na boju kože i viru el naciju. Ime Isusovo je trećeg januara, to je dan kad su malog Isusa osmi dan posli rođenja odneli da se obriže, po Mojsijevom zakonu. I ako je bio božiji sin, oni su sve ovozemalske zakone izvršili, da bude jednak ko drugi u to vrime. Zvanično ime su mu dali Isus, kako ga je anđo nazvo prija njegova začeca.

Bogojavljenje, Tri kralja su šestog januara, a taj je svetac stariji od Božića, jel je taj događaj Bog još u Starom zavitu objavio priko proroka, zato se i zove Bogojavljenje. Proroci su proricali kako su bili upućeni da će se rodit sin Božiji, spasitelj svita koji će spasiti svit od grija. Kad se Isus rodio, na nebu se pojavila čudna zvizda, koja je bila niža i drugčija od sjaja drugi

zvizda. Tri kralja krenu na put s Dalekog istoka. Put je u to vrime bio težak i naporan, a putovali su na devama. Tri kralja su se zvali Gašpar, Melhior i Baltazar. Zvizda koju su vidili dovela ji je u Betlehem, pa se zaustavila više štalice di se rodio Isus. Oni su se Isusu poklonili i dali mu dar što su poneli, zlata, tamjana i smirnu (mrišljivo ulje), pa se vratili natrag u svoju zemlju.

Svetom Josipu je ando u snu javio da s Marijom i Isusom biži u Egipat, kako bi se Isus sačuvalo od Herodove osvete i smrti.

Obraćanje svetog Pavla je 25. januara. On je krenio u Damask da progoni kršćane i da ji vezane privodi. Jedared je na putu doživio viđenje. Obasjala ga je velika svitlost s neba, on se zdravo poplašio, pa je pao s konja i čuo glas: „Pavle, Pavle zašto me progoniš”. A Pavle pita:



„Ko si ti?” Opet čuje glas: „Ja sam Isus kojeg ti progoniš”. Kad je usto sa zemlje ništa nije vidio, bio je slip. Oni koji su ga pratili na putu, odveli su ga u Damask. Pavle tri dana nije ništa ijo ni pio, tako se obratio i onda je progledao i prikrstio se. Posto je apostol koji je pripovodio evanđelje Isusa Krista. Bio je progonjen i zatvaran, al je i u tamnici pismo poslanice svim narodima za obraćenje.

A. V. K.

BUNJEVAČKA ZDILA

Večera za disnotor

Čorba

1kg svinjskog mesa
1 peršin
1 šargaripa
1 glavica crnog luka
1 kašika vegete
2 deci domaći krpica

1 divenica
1 krvavica
1 kašika masti

Meso isić na tanje komade, malo posoliti i pomećat u tepciju, nuz divenicu i krvavicu. Dodati mast i deci vode i metnit peć. Kad malo porumeni, privrnuti da porumeni i s druge strane. U istoj tepciji iznet na astal.

Nuz pečenje se idu kisela paprika i dunc.

Fanki

1kg brašna
2 žumanceta
2 kašike šećera
1 pakovanje svežeg kvasa
malo soli
oko po litre mlika
1 litra masti

Pečenica

Podrug kile svinjskog mesa od vrata brez košćura



Kvas izmrviti, posut šećerom i polit mlikom. Pokrit salvetom, da se kvas dignu. Dodati žumanca, šećer, so, izmijati varjačom i dodati brašna, ako treba dodati se još malo mlika, mutiti varjačom oko po sata. Kad je izmućeno, u tistu se pojave mijurici. Odozgor posut brašnom, pokrit salvetom i ostaviti da se kreće.

Kad se tisto krene izručiti na sijnju posutu brašnom, pa malo rukama razvraćati. Formom vaditi

fanke i slagati na čaršap da se malo odmore. U labošku metnuti 1 litru ulja, el masti, pa kad se ugrije, fanke malo rukom razvući i u sridi napraviti udubljenje pa mećati na viru mast. Kad doli porumene, privrnuti da porumene i s druge strane. Okolo po sridi moraju imati bilu plašu. Udubljenje se može puniti s pekmezom, sa sirom, el posut pra šećerom i cimetom. Dobri su i vrući i ladni.

A. V. K.

PROŠLO JE 140 GODINA OD IZVOĐENJA PRVE PRELJSKE PISME

Kolo igra tamburica svira...

Prija 140 godina, na prvom Velikom prelu, održanom 1879. godine, prvi put je izvedena najstarija bunjevačka preljska pisma „Kolo igra tamburica svira” koju je napiso pop **Nikola Kujundžić**. Ona je i danas neizbježna numera na svakom od bunjevački prela koja se organizuju. Poruku koju ova pisma ostavlja traje i tražće još tušta lita. U nastavku teksta upoznaćemo se поближе sa autorom teksta ove pisme, njegovim životom i radom, kako je zadužio sve Bunjevce da se i danas rado spominje i veliča njegov doprinos u očuvanju bunjevačke tradicije.

Nikola Kujundžić je rođen 9. februara 1861. godine u Subotici, u velikoj porodici Kujundžić, od baće **Mije Kujundžića** i nane **Teze Vojnić Kortniš**. U Subotici, rodnoj varoši, završio je osnovnu školu i gimnaziju, a zatim upisao Velike škole filozofije u Budimpešti.

Iako je iz škole bunjevački jezik bio isključen i kroz škole vršen jak pritisak na mlade da izgube svoju narodnu svist, Nikola Kujundžić je čuo svoj maternji jezik, a od najranije mladosti je usavršavao znanje čitajući literaturu na hrvatskom, srpskom i mađarskom jeziku. Posli prve godine filozofije u Budimpešti, oče je na Bogosloviju u Kaloču, di je 26. juna 1884. god. zaređen za svećenika. Prva kapelanska služba mu je bila u Dušniku.

Godine 1884. je nasto veliki priokret u kulturnom životu Bunjevaca i Šokaca u Bačkoj.

Pajo Kujundžić je pokrenio „Bunjevačko-šokačku Danicu”, el „Subotički kalendar za 1884. godinu” (od 1893. godine kalendar ima naslov „Subotička Danica”, „Bunjevačko-šokački kalendar”). Učitelj **Mijo Mandić** je u Baji 1884. godine pokrenio časopis

„Neven”, di je Nikola Kujundžić bio stalni saradnik, a piso je pod mnogim pseudonimima – **Mike-lja, Jabuković, Tarkemen, Ranko i Mišakov**.

Najpoznatija njegova epska pisma iz turskog vremena je „Dvi mlade Algaševe”, a evo i odlomka:

*Bisnom Turku nedodija jada,
Nedodilja bruzinskog krada:
Dok je stoke i dok je atara,
Dok je mladah i dok je pargara.*

*Juriš! Naprid! Pomoz Allah sveti!
Da se Turak d jauru osveti.
Juriš, eno j fratarska kapela,
Tamo j naša Subotica bela.*

*... Triput puče puška iznenada,
U brdima Subotice grada,
Davnašnja nam starina nabraja:
Kad god puče, uvik diji graja.*

*Kada puče najpre iznenada,
U brdima Subotice grada,
Puče graja, e sa svijuh strana
Gdi goder je hrabrih Subaćana.*

(Odlomak iz pisme „Dvi mlade Algaševe” iz „Pravog bunjevačkog kalendara” iz 1934.)

Posli Dušnoka bio je kapelan u Bikiću, Aljmašu, Lemešu i Subotici, a 1896. godine je izabran za svećenika u Bajmoku. Za svog života, a i kasnije, ostavio je značajan pečat na kulturnom razvitku bunjevačke baštine u Bačkoj.

Velik je njegov doprinos na polju pisničkog stvaralaštva, a koje je ostavilo traga na polju muzičkog stvaralaštva i do dan-danas. Nikola Kujundžić je 1878. godine, kad je položio „veliku maturu”, ko student i rodoljub napiso i danas zdravo poznatu pismu „Kolo igra tamburica svira”.



Ova pisma je prvi put izvedena 2. februara 1879. godine kad je „Pučka kasina” priredila prvo „Veliko prelo”, a za pismu je muziku napiso **Stipan Mukić** (1838 – 1903).

Ova pisma se i danas rado izvodi i smatra se najlipčom i najstarijom bunjevačkom preljskom pismom.

Kolo igra tamburica svira

*Kolo igra tamburica svira,
Pisma ječi, ne da noći mira,
Svud se čuje, svud se šorom znade,
Da Bunjevac dušu ne izdade.
Veseli se, svaki mu se divi:
Nek se znade da Bunjevac živi!*

*Nije majka rodila junaka,
Ko što j sinak divnih Bunjevaka,
Nit će majka roditi junaka,
Ko Bunjevca taka veseljaka.
Kolo vodi, svaki mu se divi:
Nek se znade da Bunjevac živi!*

*Ni divojke ne biše u nane,
Ko što j ćerka bunjevačke grane,
Svilu nosi, a zlatom se krasí,
Crne oči crne su joj vlasí.
Kolo igra, svaki joj se divi:
Nek se znade da Bunjevac živi!*

*Ori pismo, tambur tamburice,
Nek se čuju daleko ti žice,
Nek se gori, a i doli znade
Da Bunjevac dušu ne izdade.
„Prelo” kupi. Nek se svaki divi,
Nek se znade da Bunjevac živi!*

Nuz najpoznatiju njegovu pismu „Kolo igra tamburica svira”, Nikola Kujundžić je napiso još pet preljski pisama za 1889., 1891. – „Didovi nam izdaleka”, 1892. – „Čuj Bunjevče veso glas”, 1893., i 1894. godinu.

Umro je 22. januara 1906. godine u Subotici i iza sebe ostavio neizbrisiv trag svojeg stvaralačkog rada.

T. B.

IZLOŽBA SLIKA SA VI LIKOVNE KOLONIJE „BUNJEVAČKE MATICE“

Portret prvog gradonačelnika

U petak, 28. decembra, održana je izložba slika nastali na šestoj koloniji „Bunjevačke matice“. Pridstavljani su radovi slikara i slamarski umitnica, a bila je to prilika i da se pridstavi slika – portret **Stipana Matijeveća**, Bunjevca, prvog gradonačelnika Subotice posli Prvog svetskog rata. Slika je dilo **Žarka Đukića**, a o ulozi i značaju Matijeveća divanio je **Ivan Sedlak**, počasni pridsidnik „Bunjevačke matice“, dok je rad kolonije pridsstavio slikar **Ivan Šarčević** – Šarac, pridsidnik Odbora za likovnu umitnost u „Matici“:

– Brižljivo se trudimo odabrat kvalitetne umitnike, i svake godine smo sve bolji i bolji, vidi se to i po kvalitetu slika. Ko jedan od učesnika od prve kolonije, al i organizator kroz odabir slikara, nisam ni očekivo da će se ovo ovako razvit. Imamo sad i već jedan impozantan broj slika sa kolonija – kazo je Ivan Šarčević.

Med autorima je godinama i **Milan Uzelac**, prija i domaćin kolonija na salašu kraj Ludoškog jezera.

– Likovna kolonija „Bunjevačke matice“ je veoma uspela,



Ivan Sedlak



Ivan Šarčević



Veljko Vojnić

vidi se to i po slikama koje su izložene. Intenzivno smo radili, al i smo se i lepo družili, razmenili mišljenja. Najviše volim gradske i paličke motive, a to je bila i tema ovogodišnjeg rada.

Izložbu je svečano otvorio **Veljko Vojnić**, pridsidnik „Bunjevačke matice“, a iskoristio je i priliku prisutne obavistit o najznačajnijim aktivnostima u protekloj, 2018. godini.

– Važno nam je da budemo stožer kulturni dešavanja u Subotici. Što se kolonije tiče, ova, šesta po redu, sigurno je najjača

UČESNICI

Učesnici kolonije, održane tokom novembra, bili su: **Ivan Šarčević**, **Josip Kler**, **Miodrag Vukić**, **Srećko Radulović**, **Miroslav Biuković**, **Šandor Turzai**, **Imre Kesegi**, **Žako Đukić**, **Milan Uzelac**, **Karolj Terteli**, **Ivana Dulić**, **Ana Vukov**, **Ogla Kiš**, **Ilonka Bogišić** i **Marija Maričić**.

dosad. Okupila je slikare iz cile Srbije, nji dvanajst. Važno nam je da su radile i slamarke, trudimo se na taj način održat tradiciju i ovo specifično obiluje Bunjevaca – istako je Vojnić i dodo da je u planu da se u 2019. godini pripravi izložba svi slika koje „Bunjevačka matica“ posiduje u svom fundusu, al i ritki knjiga.

Pridstavljanje slika obogaćeno je dilima pisnika „Bunjevačke matice“, **Geze Babijanovića** i **Antuna Patarčića**. N. S.



SKLADIŠNE BOLESTI JABUKE – TREĆI DIO

Detektovanje i suzbijanje

U ovom broju „Bunjevački novina” nastavljamo sa temom „Skladišne bolesti jabuka”.

Krastavost plodova *Venturia inaequalis*, *Venturia pirina*, *Fusicladium* sp.

S obzirom na to da posljednji godina klimatske prilike pogoduju širenju te bolesti u polju ona se javlja i u skladištu na plodovima jabuka i krušaka. Do zaraze dolazi u polju, posli čega se plodovi sa simptomima el u stadijumu inkubacije unesu u skladište. U slučaju kad se unose zaraženi plodovi na kojima se još nisu ispoljili simptomi, tokom skladištenja javljaje se crne pige na pokožici ploda.

Siva plijesanj *Botrytis cinerea*

Bolest se pripoznaje po karakterističnoj sivkasto-paučinastoj privlaci, koja se razvija na plodovima. Ova gljiva je parazit rana i mož zaražiti jabuke, al i kruške, mada se češće javlja na kruškama. Pokadgod izaziva i štete u voćnjaku. U skladištu izaziva trulež mesa. Lezije su obično nepravilnog oblika, svitlosmeđe boje, zavaćaje sve veći dio ploda, a tkivo postepeno postaje mekano. Posli vađenja iz ladnjače na površini zaraženi dilova nastaje obilna fruktifikacija gljive nuz pojavu sive privlake. Kad je gljiva zavatila veći dio ploda u tim zavaćenim dilovima se formiraje sklerocije. U skladištu se dodirrom od bolesni zaraza prinosi na zdrave plodove.

Trulež simenjače

U zadnje vrime na plodovima grupe delišes, al i drugi sorti primćena je učestalija pojava truleži.



Zaraza je uslovljena građom plodova. Bolest se mož pojaviti i ispoljiti simptome već u polju. Na latentno zaraženim plodovima koji dospivaje u skladište, dolazi do pojave simptoma i kod niži temperatura. Zaraženo tkivo je tamnosmeđe boje i vrlo gorkog ukusa. Dio el čitava simenjača je prorasla micelijom tamnosmeđe boje. Pokadgod se dešava da gljiva ulazi i u meso ploda izazivajuć suvu el vlažnu trulež, što zavisi od tog koji se mikroorganizam nalazi u simenjači. Bolest se češće javlja posli pritiranog dubrenja azotom. Iz tako zaraženi plodova izolovane su gljive: *Trichotecium* sp., *Fusarium* sp., *Alternaria alternata*, *Pleospora*, *Phoma* sp., *Penicillium* sp., *Aspergillus*.

Trulež od plamenjače *Phytophthora* spp.

Prouzrokovac ove truleži su mikroorganizmi *Phytophthora cactorum* i *Phytophthora syringae* koje pokadgod izazivaje velike štete u ladnjačama. Pokožica zaraženi plodova dobija smeđu boju, a zaraženo meso ispod pokožice ploda takođe postaje smeđe. Izvor infekcije su otpali plodovi koji su skupljeni sa površine zemljišta i un-

seni u ladnjaču. S česticama zemlje unese se i parazit koji inače pribiva na površini i u površinskom dilu zemljišta.

Posmeđivanje pokožice ploda – Skald

Iako nije gljivična bolest, često se javlja na sortama prvenstveno zelene boje pokožice. Česti uzroci pojave skalda su: prikasna el pri-rana berba, česte promine temperature u skladištima, dugo i neodgovarajuće čuvanje, toplo i suvo vrime za vrime trajanja berbe. Dosta tog o mehanizmu pojave ove fiziološke bolesti se još uvijek ispitiiva. Glavni simptomi su posmeđivanje površine pokožice u nepravilnim oblicima tokom skladištenja. Posmeđenja se javljaju oko lenticela, a mogu prič i u dubinu mesa ploda. Bolest se javlja posebno na nikim sortama - *Granny smith*, *Macintosh*, *Stayman wine-sap*. Simptomi Skalda se ne ispoljavaje u voćnjaku, već isključivo posli određenog perioda uskladištenja.

Kišne godine

Uopšteno vridi pravilo da tokom vlažni godina možemo očeki-

vat više problema s bolestima jabuke tokom skladištenja, pa tokom lita i pri poslednjim zaštitnim tretmanima triba birat priparate/aktivne materije koji osim krastavosti suzbijaje i najvažnije gljivične bolesti uskladištene jabuke. Pritom su velike razlike u vrsti, dinamiki i štetnosti pojedini grupa bolesti jabuke izmed izrazito sušni sezona (npr. 2007., 2012.) u odnosu na prikomirno vlažne proizvodne godine (npr. 2006., 2010.). Borba protiv krastavosti plodova u plantažnim zasadima traje čak 6 miseci. Tokom berbe u slabije zaštićenim zasadima moguće je pronać na plodovima simptome gorke truleži, dok je smeđa trulež vidljiva na svim mehanički oštećenim plodovima. Tokom skladištenja se mogu pronać i simptomi meke truleži plodova jabuke. U natprosično vlažnim godinama bilužimo veće štete od „skladišne” krastavosti - *Venturia inaequalis*, smeđe truleži plodova - *Monilinia fructigena*, gorke truleži - *Colletotrichum* spp. = sin. *Gleosorium* spp. i meke truleži plodova jabuke - *Penicillium* spp.. U godinama sa izrazito velikim količinama padavina tokom vegetacije, na nedovoljno zaštićenim jabukama pojavljuju se još i gljivice iz rodova *Phytophthora*, *Botrytis*, *Botryosphaeria*, *Aspergillus*, *Mucor*, *Corticium* i *Rhizopus*, a u ekološkoj proizvodnji jabuke poseban problem predstavljaju *Gloeodes pomigena* i *Schizothyrium pomi*.

Sušne godine

Tokom izrazito sušni godina, kad tokom lita bilužimo vrlo visoke temperature, nisku relativnu vlažnost vazduha i vrlo ritke padavine, možemo očekivat razvoj određene grupe prouzrokovaca

truleži plodova koje uzrokuju gljivice roda *Stemphylium*, *Fusarium*, *Alternaria*, *Trichotecium*, *Coniothyrium*, *Ulocladium* i *Phyllosticta*. Takođe, bilužimo i značajne štete od neparazitni bolesti jabuka el fiziopatija tokom ekstremni godina, posebno od gorke pigavosti ko posledica nedostatka kalcijuma (engl. bitter pit), staklavosti plodova (engl. water core) i paleži pokožice ploda (engl. scald).

Poslednji fungicidni tretmani – zaštita plodova jabuke prid skladištenje

Mire zaštite od pojave skladišni bolesti jabuke su i pažljiva manipulacija plodovima tokom berbe radi izbegavanja mehanički oštećenja, zaštita od bolesti tokom vegetacije ko i skladištenje plodova u adekvatnim prostorima i uslovi-

ma. U zavisnosti od zdravstvenog stanja plantažni zasada jabuke poslednje mire zaštite su moguće u razmacima od 14 do 18 dana, odnosno program poslednji zaštita triba usmerit prema potrebi suzbijanja štetočina, naročito štetni gusenica i protiv bolesti jabuka u postupku skladištenja. Ove mire su zdravo važne u kasnim sortama jabuke koje nisu oštećene gradom, a namenjene su skladištenju tokom zime, na primer Ajdared, Zlatni delišes, Jonagold, Breburn i slično. Iz navedeni opisa skladišni bolesti jabuke logično je da program hemijske zaštite u drugoj polovini vegetacije, izmed ostalog, prilagodimo i očuvanju zdravstvenog stanja plodova tokom skladištenja. To postizemo tako što ćemo još u toku vegetacije - već sridinom jula, započet primenu fungicida koji imaju za cilj sprječavanje i suzbija-

nje parazitni bolesti jabuke koje se javlja u skladištu. Primenom fungicida sa kratkom karencom, do dvi nedilje prija berbe. U poslednja 3-4 zaštitna tretmana triba primenit fungicide koji površinski - kontaktno sprječavaju kasne i latentne infekcije. Za suzbijanje pojave parazitni bolesti jabuka posli uskladištenja, mogu se u toku vegetacije u poslednjim tretmanima, primenit slideće aktivne materije: ciprodinil fungicid Chorus 75 WG; karenca 28 dana, trifloksistrobin fungicid Zato WG; karenca 14 dana, kaptan fungicid Captan WP 50, Merpan WP; karenca 21 dan, tiofanat metil fungicid Galofungin karenca 14 dana, fungicid Flint Plus WG koji je kombinacija dvi aktivne materije trifloksistrobin i kaptan sa karencom 35 dana, fungicid Bellis WG koji je kombinacija dvi aktivne ma-

terije boskalid i piraklostrobin sa karencom 7 dana za jabuku namijenenu dužem čuvanju u ladnjači i 10 dana za jabuku namijenenu za tržište. Svaki navedeni fungicid ne triba koristit više od 2-3 puta u toku sezone. Izuzetak su fungicidi na bazi kaptana koji se u integralnoj proizvodnji mogu koristit 5 do 6 puta tokom jedne sezone. Fungicid Bellis WG osim dejstva na kras-tavost plodova jabuka - *Venturia inaequalis* i pepelnicu - *Podosphaera leucotricha*, ima dobro dilovanje na skladišne bolesti, prija svega na prouzrokovala truleži plodova (*Monilinia* spp.) pa je pogodan za primenu tokom zrijanja, odnosno za poslednji tretman prid berbu jabuke koja se bere i skladišti u ladnjačama tokom zime.

Nikola Ostrogonac, dipl.ing
savitodavac PSS Subotica

NA NIKE STVARI SMO TOLIKO NAVIKLI, DA NI NE MISLIMO DA MOGU BIT DRUGČIJE

Svit faune priuzo novčanice

Navikli smo da na novčanicama, bilo papirnim, bilo kovanim, vidamo lica poznati istorijski ličnosti. Do nedavno i građani Kenije su mogli pokazivat svoje vladare na novčanicama brojnim turistima, međutim, to će se ubrzo prominit.

Kenija je odlučila da umisto ljudi na svoje kovanice metne likove dobro poznati afrički životinja, ko što su slon, žirafa, nilski konj. Ovim životinjama društvo će na novčanicama pravit, naravno, državni grb s druge strane.

Centralna banka Kenije već je zvanično predstavila kovanice u apoenima od 5, 10 i 20 šilinga, ukrašene navedenim motivima. Prit-hodne novčanice prikazivale su lik tri prošla pridsidnika, **Džomoa Kenijata, Danijela Arapa i Moi Mvaj Kibakija**. Tušta Kenijaca je



na ovo gledalo ko na samopromociju bivši pridsidnika, pa je potez Centralne banke Kenije naišo na dobar odziv.

Aktuelni pridsidnik Kenije je, ta-

kode, pofalio ovu inicijativu, ističući da je narod Kenije prišo velik put do ove odluke. Uviren je da će nove kovanice u najbolje svitlu prikazat ovu afričku naciju prid svitom. Šira

javnost takođe je dobro prihvatila ovu ideju, pa se već zagovara i u drugim zemljama da na novčanicama za prominu pokažu osobene li-pote flore i faune.

T. K. M.

PRIDSTAVLJAMO BILJKU KOZLAC – ARUM ARACEAE

Lik i otrov

Poučena raznim iskustvima, odlučila sam napisat kratak članak o malo poznatoj likovitij biljki.

Njezina likovitost je poznata od davnina, al se nije tušta upotrijebila, pošto je u stvari više otrovna neg što nije. Naš naziv za nju je kozlac (Arum-araceae), a nazivamo je i zmijino grožđe, zmijin češalj, kalendar, majasil el zakonik. U zemljama engleskog govornog područja zovu je lord and ladies, u Francuskoj piede de veau, a u Nemačkoj geflecter aronstab. Njezina likovitost se mora držat pod strogom kontrolom, po pravilu da je do jedne granice lik, a priko te granice otrov.

Kozlac je višegodišnja biljka iz porodice aracea, sačinjava 32 vrste koje rastu na području Evrope, Severne Afrike i u središnjoj Aziji. Kod nas je najpoznatiji obični kozlac (pigavi) i veliki kozlac (kozlac-italicum). Ima upravo – ravno stablo koje obrazuje okrugli rizom. Listovi su mu uzdužni zeleni i u obliku strelice, a po sebi imaju razne pige. Cvatovi su muški i ženski, raspoređeni u nekoliko redova, obrazujući cvast poput klipa. Plod biljke je bobica nalik jagodi koja ima crvenu el narandžastu boju. Kozlac cvata u proliće. Raste u šumama sa dosta vlage i ladovine, najviše u listopadnim šumama nuz žbunove. Može se nać na područjima do 1.800 m nadmorske visine.

Likovito dejstvo kozlaca je poznato od davnina. U sridnjem viku ova se biljka mećala u vino. Bila je zdravo važna psihoaktivna supstanca. Prema starim zapisima u prošlosti su majke koristile biljku kako bi svoju dicu zaštitile od uroka. Izvor je eteričnog ulja, alkaloida, flavonoida, skroba, saponina, kumarina i još niki supstanci.

Za likovite svrhe koristi se rizom-koren kozlaca – tuberum ari.

Korenje se vadi iz zemlje tokom prolićni dana, el u septembru i oktobru. Posli vađenja može se ćuvat na tri načina. Jedan je da se korenje metne u pisak na vlažno, ladno i tamno misto. Stručnjaci tvrde da je ovo najbolji način da se likovito dejstvo kozlaca saćuva i do tri godine. Može se i oprat sveže izvaćen koren, koji se naniže i tako suše na promaji, brez direktnog izvora toplote. Kada se suši koren potribno je znat da je frišak zdravo otrovan, posli nizanja ruke dobro oprat i ne triba da dolazi u dodir sa drugim biljkama.

Travari tvrde da ovaj domaći kozlac ne triba mišat sa istoćnim kozlacom – Arum orientale, pošto on ima koren u obliku diska, nit sa italijanskim kozlacom – Arum italicum koji ima mnogo šire cvasti.

Za ćega se moć koristit

Kozlac ima antiupalno dejstvo, ublaćava bolove, zaustavlja krvarenje i obnavlja epitel. Dragocin je i dobar u borbi protiv tušta bolesti. Prema narodnim doktorima kozlac najviše pomaće kod plućni bolesti i bolesti organa za varenje. Priporućiva se kod spoljašnji hemoroida, ćirova na ćeludcu, dvanaćstopalaćnom crivu. Dobar je kod mioma i cista na materici, kod piska u bubrigu, problema sa bešikom, kod bronhitisa, gastritisa, faringitisa. Dobro ćiluje kod raka prostate, kod bolesti jetre i osteofita. Kozlac pomaće kod noćnog mokrenja, kod gubitka glasa, veoma dobro ćiluje kod psorijaze, upale koće, reume, neuroze, kašlja, kiseline u ćeludcu, malarije.

Zdravo je cinjen u kozmetiki pošto se od njega prave kreme protiv bora. Smatran je u prošlosti cvatom mladosti. Kozlac je u narodu poznat po tome da odbija zmiје, al ovo nije dokazano.



U narodnoj medicini se zdravo male kolićine korena kozlaca daju u tretmanu, kako za spoljašnju tako i na unutrašnju upotribu. Kod spoljašnji hemoroida i reumatski bolova koristi se sveć komadić rizoma – velićine graška. Sa komadom kruva, uljom... Ne smi se ćvakat, pošto tad dolazi do jake upale sluzokoće. Moće se pravit i ekstrakt kozlaca. Sveć koren se sitno isićka, metne u ladnu vodu da odstoji 8 sati, a odnos vode i kozlaca triba da bude 1:1000, znać 1 gram kozlaca:1000 grama vode!!! Dobićena tećnost se pije 30 mililitara, triput na dan, posli ila. Smi se koristit samo 15 dana, ko i svi preparati od kozlaca, sa razmakom korišćenja od 3 miseca. Ne smi se kombinovat sa alkoholom, a za kombinaciju sa drugim likovima pitat doktora, travara, fitofarmaceuta!

Ćetno dejstvo kozlaca

Ako ćelite koristit kozlac ne radite to na svoju ruku neg nuz savit stručnog lica! Sveć koren je zdravo otrovan i zbog tog je zdravo važno kako se dozira i u kojim kolićinama. Poznato je da se pravi sušeni

koren kozlaca na Hilandaru, na Svetoj gori, za teće bolesti. Prića ide od uva do uva, monasi spravljaje kozlac u meću i besplatno ga dila bolesnima za lićenje, a zdravima za preventivu.

Zafaljućuć ovom, tušta ćeljadi se izlićilo el zalićilo sa kozlacom s Hilandara.

Monasi beru – vade koren kozlaca, peru, sitne na ćilove velićine graška el zrna kuruza, suše, nakon sušenja meću u velike tegle i nalivaje domaćim medom. Kozlac ispušta svoje sokove u meću, pa se malo „razvodniji“. Tako pripravljjen kozlac se ćili narodu, za lićenje bolesti. Uzima se ućjutru, na prazan stomak, najmanje po sata prija ila, kafe... Popije se sa vodom. Ne smi se koristit za vrime hemoterapije. Pije se 15 dana, sa pauzama, zavisno od bolesti.

Interesantno je da kozlac kreće sa sremušom – ćivljim bilim lukom, zajednićko im je stanište.

Legenda kaće da su ga koristili naši solunski borci, kuvanog su ga ili protiv bolesti!

Kozlac je, još jedared to triba naglasit, zdravo likovit, al i zdravo otrovan, pa zato triba bit oprezan!

Eva Kovać Pećkai

PROGLAŠENI NAJBOLJI SPORTISTI U SUBOTICI

Rekordno priznanje za Štefaneka

Svečanim proglašenjem okončan je ovogodišnji izbor „Sportista godine Subotice“, u saradnji Grada Subotice, Sportskog saveza Subotice i „Novih Subotičkih novina“. Rič je o tradicionalnoj akciji kroz koju se nagrađivaju najbolji sportisti Subotice još od 1961. godine. Najvrednija priznanja za uspihe u 2018. godini dobili su **Davor Štefanek**, **Nora Bogнар**, **Danilo Dulić** i **Ženski fudbalski klub „Spartak“**.

Štefanek, rvač „Spartaka“ je, naravno, najbolji u konkurenciji seniora, a ovo mu je rekordno – sedmo priznanje.

– Nadam se da nisam dosadio, a ovo priznanje govori da sam i ove godine osvojio neku od velikih medalja. Da nije bilo tako, da nisam bio drugi na svetu, sigurno bi bio iza Andreja Barne i Tamaša Kajdočija koji prave izvanredne rezultate. Potrudicu se



Danilo Dulić, Nora Bogнар, Davor Štefanek i Violeta Slović

da ne dosadim do Tokija, i Olimpijskih igara. Nije lako biti sportista godine u Subotici, sada kao

predsednik Sportskog saveza Srbije obilazim slične manifestacije, ali dodela u Subotici se nalazi među „top tri“ organizacije – istako je Štefanek.

Sve što se u Srbiji moglo osvojiti u sportskom penjanju osvojila je Nora Bogнар iz Planinarskog kluba „Spartak“. Ovaj sport je uvršten u olimpijsku porodicu, a najbolja juniorka Subotice se nada da će to, ko i njezina nagrada, doprineti popularizaciji penjanja.

– Sezona je bila teška, i konkurencija je počela da ozbiljnije shvata stvari, pa sam morala da stegnem zube i mnogo više vežbam. U konkurenciji juniorki nije bilo tako teško stići do titule prvaka Srbije, ali je zato bilo značajno teže stići u konkurenciji seniori – istakla je Nora Bogнар.

U konkurenciji pionira najbolji je bio plivač „Spartaka“ Danilo Dulić.

– Godinu ću pamtiti po dva

državna pehara, po sedam državnih rekorda, po sjajnoj saradnji sa trenerima, velikoj podršci roditelja, ali i po ovom priznanju. Kada završim karijeru siguran sam da ću se ove sezone sećati kao jedne od najboljih u životu.



Prisutne su pozdravili Nemanja Simović, član Gradskog veća Subotice zadužen za sport i omladinu, Sreten Damnjanović, pridsidnik Upravnog odbora Sportskog saveza Subotice, te Vlado Tomić, direktor „Novih Subotičkih novina“.

N.S.

NAJBOLJI MED NAJBOLJIMA

Rang-lista najbolji seniora: Davor Štefanek (rvanje), Andrej Barna (plivanje), Tamaš Kajdoči (dizanje tegova), Nemanja Čalasan (fudbal), Ervin Rožnjik (dizanje tegova), Dijana Šefčić (atletika), Bojana Kljajić (mačevanje), Sefan Kostadinović (stoni tenis), Miljan Milović (odbojka), Veljko Gligorić (boks).

Rang-lista najbolji juniora: Nora Bogнар (sportsko penjanje), Leona Rogić (umetničko klizanje), Noemi Vakula (gimnastika), Viktor Haško (dizanje tegova), Mihajlo Milić (boks), Adriel Hajagoš (plivanje), Ana Miković (veslanje), Jovana Vukas (atletika), Uroš Kojadinović (rukomet), Stefan Dulić (odbojka).

Rang-lista najbolji pionira: Danilo Dulić (plivanje), Filip Kulić (gimnastika), Lana Virc

(tenis), Nina Šabić (gimnastika), Miona Petra Knežević (mačevanje), Maksim Puškar (atletika), Patrik Heder (dizanje tegova), Aleksandar Čokić (stoni tenis), Mateja Borojević (džudo), Mark Perčić (biciklizam).

Rang-lista najbolji klubova: Ženski fudbalski klub Spartak, Fudbalski klub Spartak Ždrepčeva krv, Muški odbojkaški klub Spartak.

Posebna priznanja su dobili: Ferenc Kiš, Lazar Jaramazović, Tomislav Zvekanović, Rade Grabovac, Karate klub Okinawa, Gabor Sagmajster, Ognjen Meškov, Klub dizača tegova Spartak, juniorske selekcije Tenis kluba Spartak, Fudbalski klub Lokomotiva, Fudbalski klub Udarnik i Josip Fazekaš.

Horoskop za januar



Poso: Odnos prema obavezama koji ste dosad imali neće bit adekvatan na duži rok, promine će se morat desit, što prija, to bolje. Veći dio onog što ste mislili uradit biće ostvareno, al nuz dosta komplikacija.

Ljubav: Volite mislit da je s vašim postupcima sve u redu, iako partner ne misli uvijek tako.

Zdravlje: Izbigavajte prisoljenu ranu.



Poso: Jasno vidite di su vam perspektive, al nemate mogućnosti da ji realizujete u onom obimu koji bi za vas bio adekvatan. Moraćete se pomirit s tim da ovaj period neće bit onoliko dobar koliko bi vi tili.

Ljubav: Krenite u reforme po pitanju ključni stvari u vezi, da vam se ne bi desilo da za sve napore bude kasno.

Zdravlje: Ne ulazite u nepotrebne fizičke napore.



Poso: Vodite nezavisnu politiku po pitanju vaši ambicija da ne bi ispu njavali tuđe agende, što vam mož izuzetno teško past, jel niste od ljudi koji s lakoćom svoje ja meću u drugi plan zarad alternativni ciljova.

Ljubav: Imate dobre namire da s

partnerom iznadete rišenja za brojne male nesporazume koji se polako pritvaraje u barijeru u komunikaciji.

Zdravlje: Problemi sa krvnom slikom.



Poso: Donekle ste spremni za poso koji vas čeka, al još uvijek imate određene zabluda po pitanju vaši mogućnosti. Imaćete više prilika da se korigujete po ovom pitanju, pa je upitno da to iskoristite.

Ljubav: Manje ste zainteresovani za ono što vam partner pridlaže, već istinu vidite tamo di počinje razdor med vama.

Zdravlje: Čuvajte se virusni prilada.



Poso: Donećete važnu odluku koja će vam u velikoj miri odredit položaj u društvu, što nije nužno loše ako trezveno donesete odluku šta triba radit i šta je u vašem najboljem interesu.

Ljubav: Imate dosta nedovršeni razgovora koji čekaje svoj epilog, dok se partner ograđiva od svega.

Zdravlje: Budite češće u pokretu.



Poso: Vodeću ulogu od vas će pokušat priuzet oni koje ste dosad smatrali za bliske saradnike. Ovo vam neće teško past, ako se na vrime

otriznite od zabluda da svako ko vam se afirmativno obraća nužno isto to i misli.

Ljubav: Podila izmed vas i partnera u mnogim segmentima već je postala realnost, pokušajte iskrenošću spasit što se spasit mož.

Zdravlje: Bićete podložni infekcijama.



Poso: Bodrite druge kad ni vi nemate naročitu snagu. Period prid vama će vam ipak nametnit da sebi budete prioritet, jer vam podrška neće stizat ni od strane onih od koji bi se to očekivalo u drugim slučajevima.

Ljubav: Donekle ste spremni na kompromise, iako i sami znate da to mož bit tek prvi korak ka rješavanju nesporazuma.

Zdravlje: Ojačajte imunitet.



Poso: Potrudite se da nikom ne ostanete dužni uslugu, jel bi vas u ovom periodu tako štogod moglo usporavat u poslovima koje redovno obavljate. Dovodeć u pitanje to, činite sebi medvidu uslugu.

Ljubav: Vodite računa da vam se ne ponove pogriške zbog koji partner negoduje i priispitiva svoja osićanja.

Zdravlje: Gubitak tilesne težine.



Poso: Imate lošu naviku poredit se s ljudima koje ne možete dostignit u poslu, što na duži rok mož samo izrodit zavist el autodestruktivnost. Ciljove zasnivajte na realnim mogućnostima i ne umanjivajte svoj uspih samo zato jel kogod mož više.

Ljubav: Odlazete ono čega ste se obavezali i time gubite kredibilitet u očima partnera, nadite izlaz iz te situacije.

Zdravlje: Izbigavajte masnu ranu.



Poso: Po onom što radite dosta se mož kazat i o vašoj ličnosti, važite za ozbiljnu i istrajnu osobu. Medutim, sami povrimeno doprinostite da se tako mišljenje dovede u pitanje. Izbigavajte take situacije.

Ljubav: Radite i više neg što bi bilo razumno da sačuvate vezu, al to ne daje rezultate koje ste očekivali.

Zdravlje: Problemi sa nesanicom.



Poso: Pojedini ljudi u vašem okruženju neće bit oduševljeni vašim uspihom, pa vas ne bi tribale iznenadit određene diverzije u budućnosti. Za to ćete se lako pripravit, ako bolje upoznate one koji vam pružaje ruku.

Ljubav: Uloga koju ste imali na početku veze sad je dovedena u pitanje, davanjom veće slobode obesmišljava se veza, a partner traži upravo to.

Zdravlje: Česte glavobolje.



Poso: Radite na tom da svima bude dobro, jer niste od oni koji u potpunosti uživaje u svojem uspihu, ako i drugima nije dobro. Ovo bi moglo da vas košta i više neg što ste spremni platit.

Ljubav: Određeni teret nerazumivanja počeeće vas vuć u sumnju da ste u dobroj vezi.

Zdravlje: Ne pritiravajte u obimu obroka.

T. K. M.



500 dinara



500 dinara



500 dinara



500 dinara



500 dinara



500 dinara



500 dinara



500 dinara



350 dinara



1.500 dinara

Knjige u izdanju Bunjevačkog informativnog centra možete naručit na telefon 024/523-505, po navedenim cinama i nuz poštanske troškove.

Kako će bit vreme u 2019. godini, po prognozi Lucinog kalendara

Ko i uvek, u prvom broju u godini donosimo vam prognozu vremena, a na osnovu Lucinog kalendara. Vreme od Svete Luce do Božića pratio je **Branko Pokorni**, pridsidnik BKC „Bajmok“, a u narednim redovima možete pogledat kako nas vreme u 2019. godini očekiva, bar po narodnom virovanju.

Januar

U prvoj dekadi vitrovito prominjivo sa povrimenim kraćim padavinama, u jutarnjim satima mogući prizemni mrazovi, u toku dana temperatura od 0°C do +2°C. U drugoj dekadi promenljivo sa povrimenim padavinama slabog intenziteta, slidi otopljenje. U trećoj dekadi brez veći promina, takođe prominjivo, vitrovito nuz moguće prizemne mrazove i tokom dana temperature ispod 0°C do -5°C.

Februar

U prvoj dekadi u jutarnjim satima prizemni mraz sa blagim vitrom i temperaturom do -3°C. Tokom dana pojava sunca, kratkotrajno otopljenje, ali dalje proladno. U drugoj dekadi brez veći promina do prid kraj dekade kad dolazi do promine vremena nuz padavine koje postaju u drugoj polovini treće dekade većeg intenziteta. Temperatura oko -1°C do -2°C.

Mart

U prvoj dekadi jutarnji mrazovi tokom dana, padavine slabijeg intenziteta sa temperaturom oko 0°C do -2°C, prisutna povećana vlažnost. U drugoj dekadi kraći pristanak padavina, da bi pri kraju dekade došlo do pogoršanja vremena nuz padavine prominjivog intenziteta. Pri kraju treće dekade učestale su padavine. Temperature se kreću od -1°C do -3°C.

April

U prvoj dekadi blaži jutarnji mrazovi, sa temperaturom oko 0°C do -1°C. Moguća je poledica na putovima. Tokom dana prijatno toplije nuz postepeno povećanje temperature. U drugoj dekadi lipo sunčano, toplije brez padavina. U trećoj dekadi produžetak stabilnog vremena, u večernjim satima pad temperature i moguća postepena magla.

Maj

U prvoj dekadi proladna jutra tokom dana tmurno i oblačno. Pri kraju dekade padavine slabijeg intenziteta koje će se nastaviti u drugoj dekadi. U drugoj polovini treće dekade slidi stabilizacija i toplije vreme.

Jun

U jutarnjim satima prve dekade fri-

ško, a tokom dana postepene padavine slabijeg intenziteta. Slidi stabilizacija vremena, biće sunčano i tako traje sve do kraja druge dekade. U početku treće dekade nastaje promina vremena, nuz padavine većeg intenziteta sve do kraja meseca.

Jul

U početku meseca jutra proladna, tokom dana tmurno oblačno sa padavinama slabijeg intenziteta. Ovako vreme se nastavlja u drugoj dekadi, biće tmurno, prominjivo sa povrimenim padavinama. I početkom treće dekade vreme se u mnogome ne razlikuje. Posli par dana slidi stabilizacija, biće toplije, sunčano s porastom dnevni temperatura, brez padavina.

Avgust

U prvoj dekadi ovog meseca lipo jutra. Dani sunčani, topli, sa visokim temperaturama sve do prid kraj druge dekade kad dolazi do promine vremena, nuz postepene jače pljuske. Ovako prominjivo vreme zadržaće se do prid sam kraj meseca, kad slidi stabilizacija vremena sa sunčanim danima.

Septembar

U prvoj dekadi jutra prijatna, vreme lipo, stabilno, brez padavina. Velika is-

parenja su prouzrokovala prominu vremena sa povrimenim padavinama slabijeg intenziteta u drugoj dekadi. U trećoj dekadi slidi stabilizacija vremena, brez padavina.

Oktober

Prva dekada donosi nestabilno vreme sa češćim slabijim padavinama. U drugoj dekadi stabilizacija, sa porastom temperature, sve do polovine treće dekade kad ponovo dolazi do kraće promine vremena. Na samom kraju meseca stabilno vreme, brez padavina.

Novembar

U prvoj dekadi jutra proladna, mogući slabiji mrazovi. Tokom dana stabilno, sunčano, sve do prid kraj druge dekade. U trećoj dekadi dolazi do promine vremena sa povrimenim padavinama slabijeg intenziteta. Povrimeno vitrovito s temperaturom iznad 0°C.

Decembar

U prvoj dekadi nastavlja se loše vreme sa jutarnjim mrazovima. Tokom dana povrimene padavine sa temperaturama od -1°C do +5°C. Druga dekada donosi jači snig, nuz povrimeni vitar prominjivog intenziteta. Pristanak padavina i pad temperature, do -5°C, sve do kraja meseca.

Дечје позориште Суботица; Gyermekszínház Szabadka; Dječje kazalište Subotica
Park Rajhl Ferenc br.12/a; 24000 Subotica

Na osnovu člana 35. i 36. Zakona o kulturi („Službeni glasnik RS“, br. 72/09, 13/16 i 30/16-isp.), člana 15. Statuta Dječjeg pozorišta Subotica-Gyermekszínház Szabadka-Dječjeg kazališta Subotica i Odluke Upravnog odbora Dječjeg pozorišta Subotica-Gyermekszínház Szabadka-Dječjeg kazališta Subotica br. 217/1/18 od dana 26.12.2018. godine, Upravni odbor Dječjeg pozorišta Subotica-Gyermekszínház Szabadka-Dječjeg kazališta Subotica dana 26.12.2018. godine raspisiva:

JAVNI KONKURS

za izbor i imenovanje DIREKTORA

Dječjeg pozorišta Subotica-Gyermekszínház Szabadka-Dječjeg kazališta Subotica

Direktor Dječjeg pozorišta Subotica-Gyermekszínház Szabadka-Dječjeg kazališta Subotica (u daljem tekstu: Pozorište) se imenuje na mandatni period od 4 godine.

Kandidat za direktora Pozorišta triba ispunjavati sledeće uslove:

- da je državljanin Republike Srbije
- da ima visoku stručnu spremu (Akademija za pozorište, film, radio i televiziju, Muzička akademija, Filozofski ili Filološki fakultet)
- da ima najmanje pet godina radnog iskustva u struci
- poseduje kvalitete dokazane poslovanjem i afirmacijom u kulturno-umetničkoj delatnosti
- da protiv njega nije pokrenut krivični postupak za dilo koje ga čini nedostojnim za obavljanje dužnosti direktora, odnosno da nije pravosnažnom sudskom odlukom osuđen za krivično dilo koje ga čine nedostojnim za obavljanje dužnosti direktora ustanove.

Kandidati za direktora Pozorišta nuz prijavu podnose:

- priilog Programa rada i razvoja Pozorišta za period 2019-2023. godine
- detaljnu radnu biografiju
- diplomu el uvirenje o stečenom visokom obrazovanju (overena fotokopija)
- dokaz o radnom iskustvu (fotokopija radne knjižice i/el potvrda od poslodavca)
- uvirenje o državljanstvu (fotokopija uvirenja na novom obrascu, u skladu sa zakonom)
- izvod iz matične knjige rođeni (fotokopija izvoda na novom obrascu, u skladu sa zakonom)
- uvirenje da se protiv njega ne vodi krivični postupak (izdato od strane misno nadležnog Osnovnog suda prema pribivalištu kandidata)
- uvirenje da nije osuđivan pravosnažnom sudskom odlukom (izdato od strane RS MUP PU- prema prebivalištu kandidata)

Prijave sa potrebnim dokazima o ispunjenosti uslova se podnose Upravnom odboru Dječjeg pozorišta Subotica-Gyermekszínház Szabadka-Dječjeg kazališta Subotica, neposredno radnim danima od 09-13 časova u prostorijama Pozorišta el priporučenom pošiljkom u zatvorenoj koverti sa naznakom „Prijava za konkurs direktora-ne otvarati“, na adresu: Dječje pozorište Subotica-Gyermekszínház Szabadka-Dječje kazalište Subotica, Park Rajhl Ferenc br.12/a, 24000 Subotica, najkasnije u roku od 10 dana od dana oglašavanja.

Konkurs za direktora objaviće se u dnevnom listu Večernje novosti, Magyar szo, Hrvatska riječ, Bunjevačke novine, ko i na sajtu Nacionalne službe za zapošljavanje.

Neblagovrimene, nedopuštene, nerazumljive el nepotpune prijave i prijave nuz koje nisu priloženi svi potrebni prilozi tj. dokazi biće odbačni.

Kontakt telefon za sve dodatne informacije u vezi sa prijavom na konkurs je 024/555-715. Kontakt osoba: Verica Mihajlović.

Pridsidnik Upravnog odbora

Dan Velikog prela

*obilužava se u subotu, 2. februara,
u restoranu „Spartak” u Subotici
(u Ulici Petefi Šandora 8)
sa početkom u 19 sati*



Program Prela:

- Izbor najlipše preljske pisme za 2019. godinu
- Izbor najlipše prelje za 2019. godinu
- Očekiva vas tradicionalna večera, za koju se brine osoblje restorana „Spartak”
- Cina karte uključiva večeru i konzumaciju pića tokom cile večeri
- Biće organizovana i tradicionalna tombola

*Nuz tradicionalni kulturno-
umitnički program, nastupa
i gost večeri*

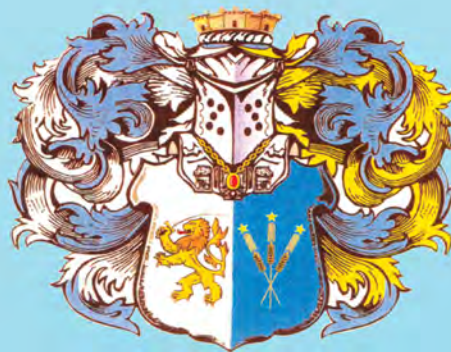
Zvonko Bogdan

*nuz pratnju najbolji tamburaša
Novog Sada i Subotice.*

**Informacije i rezervacije
mogu se dobit na telefone
024/551-604 i 060/759-0-003
(radnim danima od 9 do 14 sati)**

Cina karte je 3.000 dinara

Veliko bunjevačko prelo



*„Dan Velikog prela – 2. februar”
nacionalni praznik bunjevačke nacionalne manjine*

140 godina od prvog Velikog bunjevačkog prela (1879-2019)